

Tanaquil Enzensberger og Steinar Vatne

NATURVERDIER I LORDALEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE

Tittel: Naturverdier i Lordalen landskapsvernområde

Økolog Vatne Rapport 1-2012

Forfattere: Tanaquil Enzensberger og Steinar Vatne

Dato: november 2012

ISBN: 978-82-93282-00-6

Sider: 50 s, derav 27 s vedlegg

Oppdragsgiver: Kontaktutvalget for Reinheimen

Kontaktpersoner hos oppdragsgiver: Trond Stensby i Kontaktutvalget for Reinheimen og Marit Svanborg i Lesja kommune

Emneord: Biologisk mangfold, naturbeitemark, bekkekløft, skog, naturtyper, rødlistearter

Produsert av:

Vegetasjonsrådgiver Tanaquil Enzensberger. Vennisvegen 725, 2975 Vang. Tlf 61367225. tanaquil@online.no
Økolog Vatne. Grindal, 7393 Rennebu. Tlf 97716036. vatne.steinar@gmail.com

SAMMENDRAG

På oppdrag for Kontaktutvalet for Reinheimen har Økolog Vatne og Vegetasjonsrådgiver Tanaquil Enzensberger utført oppdatering av tidligere kjente naturtypelokaliteter og undersøkt nye lokaliteter i Lordalen landskapsvernområde i Lesja kommune. Tre skogslokaliteter og seks kulturlandskapslokaliteter ble oppsøkt. To områder med naturtypen bekkekløft og bergvegg var tidligere vurdert å ha verdistatus som svært viktige (A), men som resultat av feltundersøkelsene anbefales at det ene området utgår som naturtypelokalitet. En lokalitet med gammel furuskog som tidligere var verdivurdert som av lokal betydning (C) foreslås utvidet og oppjustert til verdikategori viktig (B). En av kulturlandskapslokalitetene besto hovedsakelig av gjødslet og kultivert kunsteng med lav naturverdi. En ny naturbeitemarkslokalitet med verdi svært viktig (A) ble kartlagt. Av de resterende oppsøkte kulturlandskapslokalitetene var to naturbeitemarker som tidligere var vurdert som viktige (B) og en som var vurdert som svært viktig (A). For begge disse vurderes det riktig å opprettholde gammel verdi. En lokalitet som tidligere var vurdert å være av lokal betydning (C) anbefales oppjustert til verdikategori viktig (B). I en kort diskusjon oppsummeres naturverdiene i skogs-, bekkekløft- og kulturlandskapslokalitetene i Lordalen. Det gis også anbefalinger for hvordan skjøtsel og hensynstiltak bør utføres. Behov for framtidige arbeider er også omtalt. Rapporten inneholder funnlistor for sopp, lav, moser og karplanter som ble registrert under feltarbeidet. For lokaliteter hvor verdivurderingen anbefales endret er det utarbeidet nye faktablad for innføring i Naturbase.

Foto forsiden, i vanlig leseretning:

*Furu med brannlyse på Rustin øvre, som foreslås utvidet til den nye og større lokaliteten Bjøknesæter sør
Einar Vatne, Marit Svanborg og Bjørn Magnus Tordhol på befaring i naturbeitemarka på Skriu*

Fjellmarinøkkel, Storsætre

Vridd køllesopp, Skriu

Tuemarkdannelse på gammel naturbeitemark, Storsætre

Grønnlig narrepiggsopp på furulåg i den foreslåtte naturtypelokaliteten Bjøknesæter sør

Først- og sist nevnte foto ved Steinar Vatne, øvrige ved Tanaquil Enzensberger.

INNHold

	SAMMENDRAG OG INNHold	
1	INNLEDNING	side 1
2	METODE	side 2
2.1	Eksisterende data	side 2
2.2	Feltarbeid	side 2
2.3	Verdivurderinger og anbefalinger	side 2
3	OM LORDALEN	side 3
3.1	Naturgrunnlag	side 3
3.2	Kulturgrunnlag	side 3
4	REGISTRERINGER	side 4
4.1	Søråe	side 4
4.2	Storåe	side 4
4.3	Rustin øvre og Bjøknesæter sør	side 5
4.4	Kornkvea Rusti	side 6
4.5	Bjøknesætre	side 6
4.6	Kvannbekkmyre	side 7
4.7	Storsætre	side 8
4.8	Skriu	side 9
4.9	Nysætre	side 10
5	DISKUSJON	side 11
5.1	Naturverdier knyttet til skog	side 11
5.2	Naturverdier knyttet til kulturlandskap	side 12
5.3	Anbefalinger for skjøtsel og hensyn	side 14
	Skog og bekkekløfter	side 14
	Kulturlandskapsområder	side 15
	Bjøknesætre	side 15
	Kvannbekkmyre	side 16
	Storsætre	side 17
	Skriu	side 18
	Nysætre	side 19
5.4	Behov for videre arbeider	side 20
6	KILDER	side 22
7	VEDLEGG	side I
7.1	Funnliste for karplanter i naturtypen bergvegg og bekkekløft	side I
7.2	Funnliste for vedboende sopp	side I
7.3	Funnliste for lav	side II
7.4	Funnliste for moser	side III
7.5	Funnliste for karplanter i kulturlandskap	side IV
7.6	Funnliste for beitemarkssopp	side VI
7.7	Faktablad for naturtypelokalitet Søråe	side VII
7.8	Faktablad for naturtypelokalitet Storåe	side VIII
7.9	Nytt faktablad for naturtypelokalitet Storåe	side X
7.10	Faktablad for naturtypelokalitet Rustin øvre	side XII
7.11	Nytt faktablad for naturtypelokalitet Bjøknesæter sør	side XIV
7.12	Faktablad for naturtypelokalitet Bjøknesætre	side XVII
7.13	Nytt faktablad for naturtypelokalitet Bjøknesætre	side XIX
7.14	Faktablad for naturtypelokalitet Kvannbekkmyre	side XX
7.15	Faktablad for naturtypelokalitet Storsætre	side XXII
7.16	Nytt faktablad for naturtypelokalitet Skriu	side XXIV
7.17	Faktablad for naturtypelokalitet Nysætre	side XXVI

1 INNLEDNING

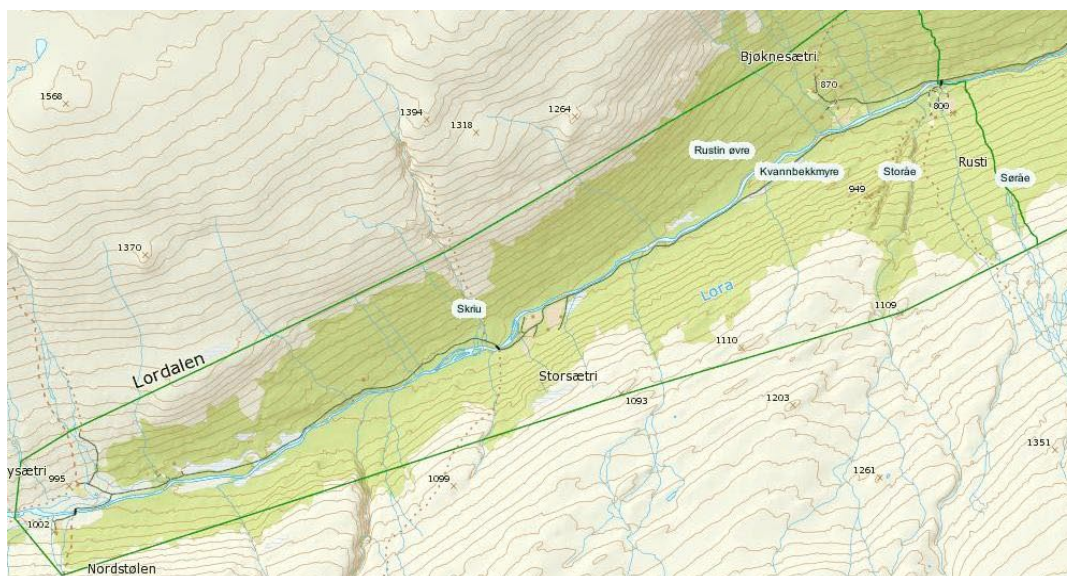
Bakgrunnen for denne rapporten er at Kontaktutvalget for Reinheimen ønsket å få oppdatert informasjon om naturtilstanden på flere lokaliteter i Lordalen landskapsvernområde, Lesja kommune.

Deler av Lordalen er tidligere naturtypekartlagt (Gaarder et al. 2001, Larsen 2010). Det er også utført MIS-registreringer (Miljøregistrering i skog) og kartlegging i forbindelse med verneplaner (Andersson og Hermansson 2006) i en del skoglokaliteter. Naturtypelokaliteter, kjerneområder og MIS-områder er innlagt i Naturbase (Internett), men er kartlagt med ulike metodikk. Områdebeskrivelsene er ganske korte, og flere av dem fyller ikke dagens krav til dokumentasjon av verdifulle naturtyper etter Håndbok 13 (Direktorat for naturforvaltning 2007). Beskrivelsene av naturtypelokalitetene er generelt av god kvalitet, men beskrivelsene som følger MIS-lokalitetene er mangelfulle, særlig når det gjelder artsregistreringer og verdivurderinger.

Ved en ny gjennomgang med feltundersøkelser var det ønskelig å oppdatere kunnskapen om tre tidligere kartlagte skoglokaliteter og tre kulturlandskapslokaliteter. I tillegg skulle enkelte kulturlandskapslokaliteter behandles ut fra at grunneiere hadde meldt interesse for å få anbefalinger om skjøtsel og hensyn og eventuelt naturtypekartlagt arealene. Se tabell og figur som gir oversikt over lokalitetene.

Oversikt over lokaliteter som skulle oppsøkes i Lordalen. Kolonne to oppgir eventuell tidligere kartleggingsstatus; MIS = lokaliteten er kartlagt ved MIS-metoden, BN etterfulgt av tallkode for identitet = naturtypekartlagt etter Håndbok 13

Lokalitet	Naturtype	Tidligere kartlagt
Søråe	Bekkekløft og bergvegg	MIS 2003, BN 00021324
Storåe	Bekkekløft og bergvegg	MIS 2003
Rustin øvre	Gammel barskog	MIS 2003
Kornkvea Rusti	Kulturlandskapslokalitet	ikke tidligere kartlagt
Bjoknesætre	Naturbeitemark	BN00081049
Kvannbekkmyre	Naturbeitemark	BN 00021377
Storsætre	Naturbeitemark	BN 00021229
Skriu	Kulturlandskapslokalitet	ikke tidligere kartlagt
Nysætre	Naturbeitemark	Nysætre

Geografisk plassering av omtalte lokaliteter i Lordalen. Kart hentet fra GisLink (Internett)

Et viktig mål for arbeidet var å oppdatere naturtypedataene for den enkelte lokalitet. Der det ikke forelå slike data, skulle området naturtypekartlegges. Det var også ønskelig å få undersøkt om naturtilstanden på hver enkelt lokalitet hadde gjennomgått endringer i tiden som har gått siden registreringer sist ble utført. Med grunnlag i oppdatert kunnskap var det sist men ikke minst et viktig mål å gi detaljerte anbefalinger for skjøtsel og andre hensyn som bør tas i området.

2 METODE

2.1 Eksisterende data

Data om tidligere kjente naturtype- og artsforekomster er hentet inn fra aktuelle rapporter, fra Naturbase (Internett) og fra Artskart (Internett).

2.2 Feltarbeid

Lordalen ble besøkt 27. til 29. august 2012 av Tanaquil Enzensberger og Steinar Vatne. Setereierne Bjørn Magnus Tordhol og Kent M. Nyløkken og plan-og miljørådgiver i Lesja kommune Marit Svanborg deltok i befaringene den siste dagen. Feltforholdene var allment gode. Noe nedbør i deler av tiden satte begrensninger for fotografering. Tidspunktet viste seg å være litt seint for beitemarkssopp, siden det hadde vært frost minst én natt. For karplanter og andre artsgrupper var kartleggingsforholdene gode.

2.3 Verdivurderinger og anbefalinger

Artsbestemmelser som det ikke var mulig å utføre direkte i felt er foretatt ut fra belegg og foto. Soppbelegg er blitt bestemt i tråd med Funga Nordica (Knutsen & Vesterholt 2008) og (for jordtunge) Nordic macromycetes (Hansen & Knudsen 1992). For lavbelegg ble hovedsaklig Nordic Lichen Flora (Ahti et al. 1999, Foucard et al. 2002, Jørgensen et al. 2007, Tell & Moberg 2011) og Krog et al. (1994) benyttet. Artsbestemming av enkelte vedboende sopp, lav og moser er utført eller kontrollert ved (i tilsvarende rekkefølge) Karl-Henrik Larsson, Tor Tønsberg og Arne Pedersen. For karplanter har Lids flora (7. utg. 2005) vært referanseverket. Der vi har vært i tvil er Artsportalen (Internett) konsultert for å oppnå korrekte artsnavn.

Artsregistreringene som er gjort under feltundersøkelsene meldes til nasjonale databaser via Artsobservasjoner (Internett). En del lavbelegg er sendt til universitetsherbariet i Bergen.

Innsamlede data danner grunnlaget for å vurdere naturverdier av områder og eventuelt foreslå nye natutypelokaliteter. Verdien fastsettes ved hjelp av ett kriteriesett som er angitt i Håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2007), med støtte i Rødliste for naturtyper (Lidegaard & Henriksen 2011), Truete vegetasjonstyper i Norge (Fremstad & Moen 2001), Norsk rødliste for arter (Kalås et al. 2010) og gjeldende svarteliste (Gederaas et al. 2012).

3 OM LORDALEN

3.1 Naturgunnlag

Gjennom den lange Lordalen graver elva Lora seg ned til Gudbrandsdalslågen i sørvestlig-nordøstlig retning. Fattig fjellfuruskog dominerer området, men rikere skogstyper finnes, slik at det er vekslings mellom bærlyngskog og lavfuruskog som dominerende typer, med små innslag av lågurt- og høgstaudeskog (Skog og Landskap Kilden, Internett). Vegetasjonsgeografisk hører Lordalen til i nordboreal sone, overgangsseksjonen (Moen 2001).

Størstedelen av dalen har berggrunn som består av sure gneisararter, men disse har innslag av mer eller mindre kalkrik gabbro og amfibolitt (NGU Berggrunn, Internett). Løsmassene består i det meste av Lordalen av mektige lag av morene. Langa Lora i bunnen av dalen ligger ofte sletter med ganske tykke elveavsetninger. I dalbunnen har det mange steder foregått torvdannelse slik at det har bygget seg opp myr. (NGU Løsmasser, Internett). Flere steder har trolig langvarig hevd og lett tilgjengelige mineraler fra finkornete breavsetninger ført til bedre tilgang på mineralnæringsstoffer og gitt opphav til mer kalkpreget vegetasjon enn hva berggrunnen skulle tilsi (Larsen 2010).

3.2 Kulturgrunnlag

Hele dalen hører til Lordalen Statsalmening, gnr./bnr. 157/1. Lordalen landskapsvernområde ble opprettet i 2006 som en del av verneplanen for Reinheimen (Lovdata Verneforskrift, Internett).

I Lordalen landskapsvernområde er det 29 setre, fordelt på de fem seterstulene Bjøknesæter, Nordstøl, Nysæter, Ruste og Storsæter. I tillegg til setrene og kulturlandskapet er dalen rik på kulturminner knyttet til fangstkultur og ferdsel, med flere arkeologiske spor etter menneskelig aktivitet så langt tilbake som til jernalder (Riksantikvaren kulturminnesøk, Forvaltningsplan for Reinheimen, begge Internett).

Særlig de indre deler av Lordalen er tydelig beitepåvirket (både setervoller og skog), og har sannsynligvis svært lang kontinuitet som beitemark. Få setre i Lordalen brukes i dag i aktiv seterdrift, men både innmark og utmark blir fremdeles beitet av et stort antall sau og storfe. Noe av innmarka brukes som fulldyrka eng. Setrene brukes ellers stort sett i fritidssammenheng. Flere av setereierne er svært interessert i å opprettholde bruken og videreføre skjøtselsarbeid i naturbeitemark. Skogen er som oftest preget av hogst, tilplanting og gjengrodd beitemark, men områder med eldre plukkhogd og naturskogsprega furuskog finnes også spredt. (Forvaltningsplan for Reinheimen, Internett).

4 REGISTRERINGER

Følgende kapittel gjennomgår de besøkte lokalitetene enkeltvis med de registreringer som er blitt gjort, først skogs- og bekkekløftlokaliteter og deretter kulturlandspaslokaliteter. Lister over funn av sopp, lav, moser og karplanter er gjengitt i vedlegg. Som vedlegg er også gamle og nye faktaark for naturtypelokaliteter lagt ved.

4.1 Søråe

Lokaliteten ble oppsøkt av Steinar Vatne og Tanaquil Enzensberger 28.08.12, som en del av oppdatering av tidligere kjente naturtypelokaliteter i Lordalen. Søråe ble kartlagt som MIS-område i 2003 og er innlagt i Naturbase under lokalitetsnummer BN00021324 som naturtype bekkekløft og bergvegg, og da verdisatt til verdikategori svært viktig (A).

Funn

Elva Søråe består her av flere parallelle bekkeløp som går gjennom ung, hogstpreget furuskog. Elva skjærer seg grunt ned i landskapet. Det som finnes av (lave) bergvegger har en triviell lav- og moseflora, trolig på grunn av ustabile fuktforhold og stor hogstpåvirkning. Lokaliteten har altså ingen kvaliteter som gjør at den kan naturtypeklassifiseres som bekkekløft og bergvegg eller gammel barskog. Det er derfor usikkert på hvilket grunnlag tidligere verdisetting av Søråe har blitt gjort. Det skal likevel trekkes fram at vegetasjonen her hadde et svakt kalkpreg, særlig nær bekkeløpene, og at lokaliteten muligens kan ha en viss verdi for jordboende sopp.

Verdivurdering

Med bakgrunn i nytt feltarbeid har lokaliteten vist seg å være uten verdi i naturtypesammenheng. Det anbefales derfor at Søråe utgår som naturtypelokalitet.

4.2 Storåe

Lokaliteten ble oppsøkt av Steinar Vatne 27.08.12, som en del av oppdatering av gamle naturtyper i Lordalen. Storåe ble kartlagt som MIS-område i 2003 og er innlagt i Naturbase som lokalitet nummer BN00021257 som naturtype bekkekløft og bergvegg, og da verdisatt som svært viktig (A).

Funn

Lokaliteten består av to dypt nedskårne bekkekløfter omkranset av eldre furuskog. Den østre kløfta har høy vannføring og flere store fossefall, mens vannløpet i vestre kløfta bare består av en liten bekk. Begge kløftene har et stort innslag av bergvegger. Det er stor variasjon i kalkinnhold, eksponering og fuktforhold, der både tørre og fuktige, skyggefulle forhold opptrer. De største verdiene i Storåe er knyttet til de stabile, godt skjerma fossesprøytsonene og til partier med kalkrike bergvegger. Særlig interessant er funn av den fuktighetskrevene flatsaltlav (VU) i fossesprøytsonen til den nederste fossen og olivenfjelllav (NT) på flere kalkrike bergvegger. I tillegg forekommer en artsrik karplanteflora, med til dels kalkkrevene natureng- og seterplanter. Langs kanten av kløfta er det eldre, plukkhogd furuskog, med svakt til middels innslag av grove læger, men det ble ikke registrert spesielt krevene gammelskogsarter i disse miljøene. Ulvelav (VU) er tidligere registrert i eller like utenfor lokaliteten på en gammel furu (Gaarder et al. 2001).

Verdivurdering

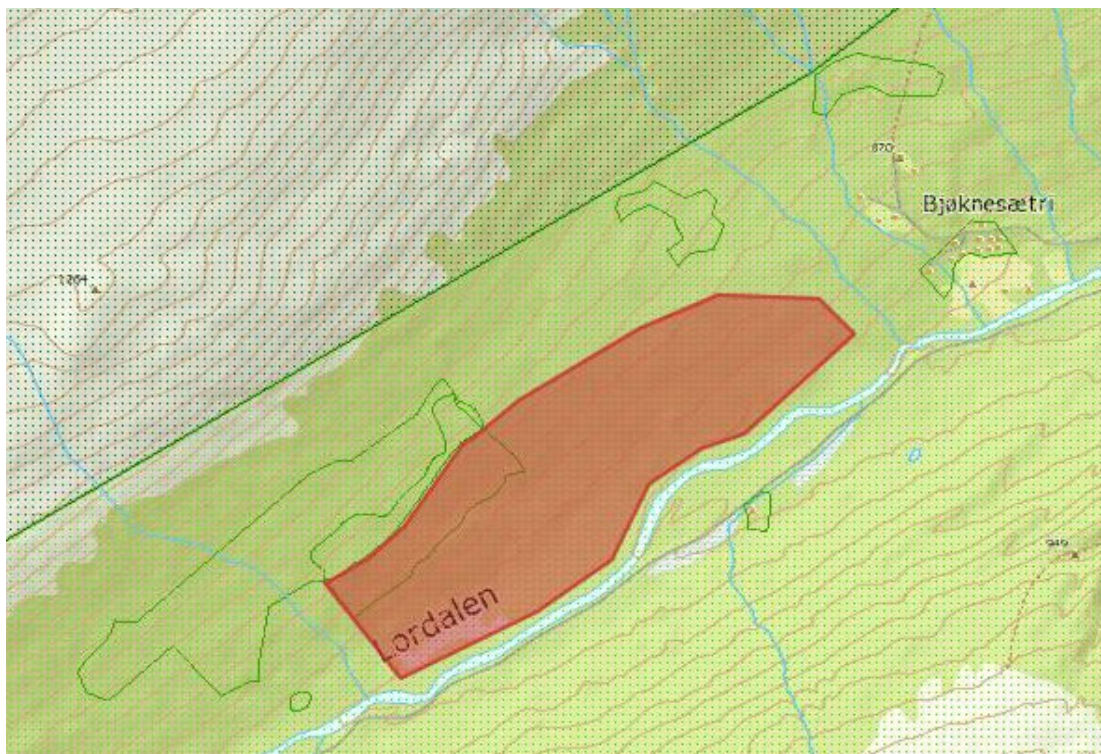
Naturtypelokaliteten foreslås noe utvidet opp mot skoggrensen (sørover) for å inkludere en større andel bergvegger og flere fossefall.

Lokaliteten er middels stor og variert, og har et stort innslag av verdifulle elementer som kalkrike bergvegger og fossesprøytoner, i tillegg til noe gammel furu og grove læger. Det er registrert to, trolig tre rødlistede lav i kategori VU og NT, og det er et godt potensial for funn av flere krevende arter. Med bakgrunn i påviste verdier fra vårt feltarbeid, vurderes Storåe å inneha stor (B) til svært stor (A) verdi. Vi anbefaler dermed at verdikategori svært viktig (A) opprettholdes.

4.3 Rustin øvre og Bjøknesæter sør

Området fra Bjøknesæter og et stykke sør-vestover ble oppsøkt av Steinar Vatne og Tanaquil Enzensberger 28.08.12, som en del av oppdatering av tidligere kjente naturtypelokaliteter i Lordalen. Rustin øvre ble kartlagt som MIS-område i 2003 og er innlagt i Naturbase som lokalitet nummer BN00021230, og da verdisatt som lokalt viktig (C).

Skogområdet mellom skoggrensa og Lora, fra Bjøknesæter og et godt stykke sør-vestover er også tidligere befart en gruppe fra NINA i 2004 og seinere av Magnus Andersson fra FORAN AB i forbindelse med verneplanene for Lordalen og Reinheimen (Andersson og Hermansson 2006). Andersson skrev en grundig omtale av området og anbefalte å innrette et verneområde i denne lia. Her skulle et kjerneområde tilsvare arealet som senere er innlagt i Naturbase (Internett) under navnet Storsætre nordøst BN00021423 med verdi *svært viktig* (A). Området skulle også omfatte arealene som nå ligger i Naturbase under navnet Bjøknesætre vest BN00081048 og en del omliggende skog. Lokaliteten Rustin øvre ligger dels innen dette gamle verneforslaget, og overlapper nedre del av lokaliteten Storsætre nordøst.

Avgrensing av den nye lokaliteten Bjøknesæter sør (rødt polygon), med tilgrensende naturtypelokaliteter. Rustin øvre overlapper delvis lokalitetene Bjøknesæter sør og Storsætre nordøst. Kartgrunnlag fra GisLink (Internett).

Funn

Lokaliteten består av eldre plukkhogd fjellfuruskog med fattige utforminger, men stedvis forekommer lågurt- til høgstaudevegetasjon. I tillegg finnes fattige myrpartier og enkelte småbekker.

Skogen blir beitet av sau og kyr med svakt beitetrykk. Det forekommer en del spredte, gamle furutrær med tørrkvister og brannlyrer, grove furulæger og gadd, som gir et middels godt potensial for gammelskogslav og vedboende sopp. Lokaliteten er likevel ikke så artsrik som den tilgrensende A-lokaliteten Storsætre nordøst, trolig på grunn av større hogstpåvirkning. På furulæger ble blant annet grønnlig narrepiggssopp og furuplett (begge NT) funnet. Lavfloraen på tørre furukvister var middels artsrik, men det ble ikke funnet krevende og rødlistede arter, selv om en kan forvente slike på enkelte furuer.

Verdivurdering

Lokalitetsnavnet foreslås endret fra Rustin øvre til Bjøknesæter sør. Lokaliteten foreslås utvidet med et stort areal østover mot Bjøknesæter, samtidig som den delen som overlappet med lokaliteten Storsætre nordøst foreslås tatt ut. Lokaliteten vil dermed omfatte større deler av arealene som var omfattet av verneforslaget til Andersson og Hermansson (2006). Det skal påpekes at større deler av furuskogen på nordsida av Lora sannsynligvis har mye av de samme kvalitetene, slik at naturtykelokalitetene med A- og B-verdi potensielt kan utvides.

Lokaliteten er middels stor og inneholder til tross for plukkhogst opp til nyere tid spredte gamle furuer, grove læger og gadd. Dette, i tillegg til funn av to rødlistearter og potensial for mer krevende lav og sopp gjør at lokaliteten bør oppvurderes til viktig (B).

4.4 Rusti (Kornkveen)

Området ble besøkt 27.08.12 av Tanaquil Enzensberger. Lokaliteten ble oppsøkt på oppfordring av miljørådgiver i Lesja kommune Marit Svanborg etter kontakt med seterbruker.

Funn

Lokaliteten består av oppdyrket åkereng (kveer) med relativt artsfattig og gjødselpreget vegetasjon. Omgivelsene til kveene er lavfuruskog i de øvre delene ved setertunene, som med fallende terreng blir fuktigere og på nedsiden av kveene går over i myr. Gjenstående einere i skogen røper at området tidligere har vært lysåpen naturbeitemark. Et lite restområde ved setertunet hadde innslag av naturengplantene trefingerurt, kjerteløyentrøst, harerug, småsyre og blåklukke.

Verdivurdering

Kveene er preget av oppdyrking og gjødsling og omgivelsene er svært gjengrodd med lite preg av naturbeitemark. Lokaliteten vurderes derfor ikke som interessant i naturtypesammenheng.

4.5 Bjøknesætre

Lokaliteten ble oppsøkt 28.08. og 29.08. 12 av Tanaquil Enzensberger og Steinar Vatne, siste dag delvis i følge med setereier Kent M. Nyløkken. Utmarksarealene ved setertunene og langs seterveien er tidligere naturtypekartlagt av Geir Gaarder (Gaarder et al. 2001), og registrert i Naturbase (Internett) under navn Bjøknesætri BN00081049 med verdi C (av lokal betydning), se vedlegg.

Funn

Seterområdet er nå i gjengroingsfase, hvor de områdene som har hatt sterkest beitepress holder seg lengst åpne. Omkringingliggende skog har også beitepreg, men viser etter vår vurdering i dag ikke nok av dette preget til å bli karakterisert som beiteskog.

Ugjerdet naturbeitemark overfor kveene viste fortsatt karakteristisk beitepreg i åpen grasmak mot skogkanten. I disse områdene, som i stor grad er overlappende med arealet som er avgrenset i

naturtypekartleggingen, viste feltsjiktet seg å være svært artsrik og kontinuitetspreget, med flere krevende og rødlistede arter av karplanter og beitemarkssopp. Framherskende vegetasjonstype var såkalt flekkmure-sauesvingeleng (Fremstad 1997). Enkelte partier av grasmarka var sterkt gjengrodd med einer.

Naturtypelokaliteten Bjøknesætre inntegnet på ortofoto. Fra GisLink (Internett).

Naturtyperegistreringen inkluderer to inngjerdete områder (kve) med gammel slåttemark lengst vest i området. Her var det ved besøkstidspunktet delvis utført ryddearbeider. Ut fra brukshistorie og vegetasjonstype dreier det seg her sannsynligvis om gammel slåttemark. Artssammensetning varierte fra å være meget triviell til å inneholde elementer av dunhavreeng med forekomster av marinøkkel, dunkjempe og smalfrøstjerne. Variasjonene kan trolig forklares med varierende gjødslingsregime, at deler av arealet har vært gjengrodd og også at en del kan ha vært kultivert.

Verdivurdering

På grunnlag av de rike artsfunnene anbefales at naturtypelokaliteten Bjøknessætre opprettholdes. Av samme grunn bør verdisetningen av området oppjusteres til verdikategori *viktig* (B). Vår anbefaling er at lokaliteten i sin helhet foreløpig registreres som naturbeitemark, selv om det for enkelte mindre partier sin del dreier seg om slåttemark. Slåtteeng er sterkt truet (VU) naturtype (Lindgaard & Henriksen) som bør søkes bevart, se også våre anbefalinger for skjøtsel. Det bør derfor vurderes om skjøtsel ved slått kan gjenopptas på dette arealet. I så fall bør slåttemarka avgrenses som egen naturtypelokalitet.

4.6 Kvannbekkmyre

Under årets feltarbeid ble lokaliteten oppsøkt første gang den 27.08.12 av Tanaquil Enzensberger og også kort den 29.08.12 av Tanaquil Enzensberger og Steinar Vatne i fellesskap. Området er tidligere naturtypekartlagt av Geir Gaarder (Gaarder et al. 2001), og registrert i Naturbase (Internett) under navn Kvannbekkmyre BN 00021377 med verdi A (svært viktig), se vedlegg.

Funn

Kvannbekkmyre viste seg fortsatt å inneholde store naturkvaliteter knyttet til kulturlandskap. Vi noterte et høyt antall av natureng- og seterplanter, 21 av førstnevnte, 15 av sistnevnte. Blant disse forekom flere krevende og rødlistete arter. I tillegg var det på tross av at det hadde vært en frostnatt mulig å identifisere en rekke beitemarkssopper. Blant disse var to som er listet i kategori nær truet (NT) og én som oppgis ikke å være rødlistet på grunn av datamangel. Det ble også sett mange frostskadde fruktkropper, som ikke var mulig å identifisere, men som gir en indikasjon på at lokaliteten trolig har potensial for mange flere gode funn.

I 2000 fant Geir Gaarder at lokaliteten var fragmentert og i en form for gjengroingsfase, på tross av at grasarealene var godt nedbeitet. Tolv år etter må situasjonen sies å være uendret. Grasmarka på Kvannbekkmyre var avbeitet så godt at den framsto som en plen. Imidlertid sto eineren tett i utkantene av sletta. På de lavestliggende, fuktigste delene var det også mye vierkratt. Tett kratt hindrer sauen i å beite, noe som utgjør en trussel mot de naturverdiene som er knyttet til åpne, velhevdete kulturlandskap. I tillegg til det etablerende busksjiktet forekom en del yngre bjørk og furutrær.

Verdivurdering

På tross av gjengroingsfronten fant vi at lokaliteten fortsatt inneholder store naturkvaliteter knyttet til naturbeitemark. Artene som ble registrert for tolv år siden er fortsatt til stede, og våre undersøkelser har påvist flere verdier innen artsmangfoldet. Vi anbefaler derfor at verdikategoriseringen som svært viktig (A) opprettholdes.

4.7 Storsætre

Under feltarbeidet i 2012 ble lokaliteten undersøkt den 28.08.12 av Tanaquil Enzensberger og Steinar Vatne. Storsætre ble også befart med setereier Bjørn Magnus Tordhol den 30.08.12. Området er tidligere naturtypekartlagt av Geir Gaarder med flere (Gaarder et al. 2001), og registrert i Naturbase (Internett) under navn Storsætre BN 00021229 med verdi B (viktig), se vedlegg.

Lokaliteten Storsætre tegnet inn på ortofoto. Fra GisLink (internett)

Funn

Arealet består i hovedsak av beitebetinget, åpen vegetasjon langs vegen gjennom setergrenda. På sørsiden av setervegen er det rik til ekstremrik, grunnlendt myr, med innslag av flere krevende myrplanter, som dvergjamne, fjellfrøstjerne, fjelltistel, bjønnbrodd og agnorstarr. På nordsiden av vegen er terrenget noe tørrere, med sterk tuedannelse etter årelangt storfétråkk. Også her er mange basekrevende arter, blant annet marinøkkel, fjellmarinøkkel, fjellnøkleblom (NT), engbakkesøte (NT), snøsøte, fjelltistel og fjellfrøstjerne. Den nær truete (NT) mogop ble også sett.

Avgrensingen av naturtypelokaliteten inkluderer deler av inngjerdete setervanger til to setre. Innenfor gjerdet til den sørvestligste av disse registrerte vi en uvanlig opphopning av marinøkler. Det var mange (vanlig) marinøkkel, en del fjellmarinøkler og ett eller to eksemplarer av håndmarinøkkel (NT). Vegetasjonen på denne inngjerdete vangen var ellers svært artsrik og så ut til fortsatt å ha preg av slåtte-mark, med innslag av blant annet mye blåklokke, hvitmaure og gulaks.

De ugjerdete delene av lokaliteten var ved vårt besøk fortsatt godt nedbeitet. Den vesle inngjerdete setervangen med (trolig) gammel slåtte-mark i nordvest var tydelig ute av bruk, med store strøpphopninger og sterk krattdannelse på alle kanter.

Verdivurdering

Lokaliteten er artsrik med flere rødlistearter og verdivurderingen som viktig (B) foreslås opprettholdt.

4.8 Skriu

Lokaliteten ble besøkt av Steinar Vatne og Tanaquil Enzensberger 29.08.12 med seterbruker Bjørn Magnus Tordhol og Marit Svanborg fra Lesja kommune. Skriu er tidligere omtalt av Geir Gaarder med flere (Gaarder et al. 2001), som etter feltarbeid på Storsætre nevnte at området kan ha biologiske verdier.

Lokaliteten Skriu tegnet inn på ortofoto. Fra GisLink (internett)

Funn

Sentralt i dette gamle seterområdet ligger en åpen grasslette. Framherskende vegetasjonstype ligger nær (Fremstad 1997) *G8 – Flekkmure-sauesvingeleng*, også utenfor det åpne området, hvor det er et bredt belte med einerdekket mark. I sør- og østenden av lokaliteten er det også partier med furu. Enkelte av furutrærne er ganske grove, men i de tresatte områdene ned mot Lora forekommer en god del frøplanter og yngre furutrær og også lauvkratt og bjørketrær.

Det ble registrert hele 26 naturengplanter og 15 seterplanter på lokaliteten, blant disse flere kravfulle og rødlistede arter, som marinøkkel, fjellmarinøkkel, sandløvetann, sandfiol, engbakkesøte (NT) og mye mogop (NT). På tross av at mange eksemplarer var skadet av frost ved besøket i august 2012, ble det sett 20 arter av beitemarkssopp, blant disse bleik engvokssopp (DD), lutvokssopp, svartdogget vokssopp (begge NT), samt mørkskjellet vokssopp og vridd køllesopp (begge VU).

Verdivurdering

Skriu er et større område med karakteristisk, kontinuitetspreget vegetasjon og forekomst av mange rødlistearter. Det er grunn til å forvente at flere sjeldne og uvanlige beitemarkssopper kan bli funnet på lokaliteten under gunstigere betingelser enn under feltarbeidet i 2012. Lokaliteten vurderes å tilhøre verdikategori A – svært viktig.

4.9 Nysætre

Nysætre ble besøkt av Tanaquil Enzensberger og Steinar Vatne den 28.08.12. Lokaliteten er i 2000 naturtypekartlagt av Geir Gaarder med flere (Gaarder et al. 2001) under navnet Nysætre i Lordalen BN00021230, og da verdisatt som viktig (B). På ønske av bruker (formidlet gjennom miljørådgiver i Lesja kommune Marit Svanborg) ble de også de to kveene (inngjerdet mark) på Snalderhaugen vest for bekken, som bare delvis er omfattet av naturtypelokaliteten, gjennomgått i sin helhet.

Lokaliteten Nysætre inntegnet på ortofoto fra GisLink (Internett). På venstre side av den lyse bekkeravinen sees de inngjerdete kveene som også ble besøkt.

Funn

For arealene som er omfattet av naturtypekartleggingen sin del dreier det seg om tidligere velbeitet mark som nå er i en tydelig gjengroingsfase, med einer som sterkeste gjengroingsart. I åpninger ved stier, i småglenner og i fortsatt åpne partier nærmest setertunene er det fortsatt karakteristisk og artsrik naturbeitemark. Det ble registrert 15 naturengarter og 11 seterarter. Blant disse var det flere krevende og rødlistede arter, som mogop (NT), marinøkkel, fjellmarinøkkel, engbakkesøte (NT), snøsøte, fjelltistel og fjellfrøstjerne. Det ble også sett en del frostskaidd beitemarkssopp. Bare fem av disse lot seg identifisere. Det dreide seg om ganske trivielle arter, bortsett fra bleik engvokssopp, som foreløpig ikke er vurdert for rødlista (DD).

Verdivurdering

Selv om området er preget av gjengroing og (delvis) opphopning av plantenæringsstoffer er det registrert flere krevende og rødlistete arter som hører hjemme i kulturlandskapet, og vi regner det som sannsynlig at det er potensial for flere beitemarkssopper av interesse. Vi anbefaler derfor at lokaliteten fortsatt har verdistatus viktig (B).

5 DISKUSJON

De mest interessante naturtypene vi har registrert i Lordalen er områder med gammel furuskog, bergvegg/bekkekløfter og de seternære naturbeitemarkene.

5.1 Naturverdier knyttet til skog

Stedvis opptre eldre furuskoger med tydelige naturskogs kvaliteter i Lordalen. Tatt i betraktning nærheten til Lora og Gudbrandsdalslågen, kan en imidlertid regne det som sannsynlig at store deler av skogen har vært uthogd. Lave tettheter av en typisk gammelskogsart som ulvelav (Andersson 2006, Gaarder et al. 2001) til tross for at egnet substrat tilsynelatende er tilgjengelig, må tolkes som et tegn på at arten har hatt en kraftig bestandsreduksjon som følge av hogst som kan ligge 100-300 år tilbake.

Rødlistete arter (Kålås et al. 2010) som er registrert i gammel barskog og bekkekløfter i Lordalen.

Rødlistestatus er oppgitt i kolonne tre, hvor NT (nearly threatened) = nær truet og VU (vulnerable)=sårbar.

De neste to kolonnene angir hvor arten er funnet: BS = Bjøkneseter sør og ST = Storå. Siste kolonne gjengir funninformasjon, hvor egne = egne funn, GG2000 = funn ved Gaarder et al. (2001)

Navn		Rødlistestatus	BS	ST	Kilde
SOPP					
Furuplett	<i>Chaetodermella luna</i>	NT	x		egne
Grønnlig narrepiggsopp	<i>Kavinia albobiridis</i>	NT	x		egne
LAV					
Flatsaltlav	<i>Stereocaulon coniophyllum</i>	VU		x	egne
Olivenfiltlav	<i>Fuscopannaria mediterranea</i>	NT		x	egne
Ulvelav	<i>Lethraria vulpina</i>	VU		x	GG2000

Vi anbefaler å opprette Bjøkneseter sør som ny naturtypelokalitet med verdikategori viktig (B), med bakgrunn i at området er middels stort med verdier knyttet til gamle furutrær med stående eller

liggende død ved i grove dimensjoner. Lokaliteten erstatter dermed Rustin øvre, tidligere vurdert som lokalt viktig (C). Lokaliteten Storåe inneholder også elementer av gammel furuskog, og den rødlistete lavarten ulvelav er tidligere registrert i eller i nærheten av naturtypelokaliteten. Ulvelav ble ikke gjenfunnet under vår kartlegging, men er trolig til stede på noen få furutrær. Totalt er det registrert rødlistede arter knyttet til gammel barskog: ulvelav (VU), grønnlig narrepiggsopp og furuplett (begge NT), og det må antas at det er et visst potensial for funn av flere krevende arter av lav og vedboende sopper.

Bekkekløftlokalitetene Storåe og Søråe er begge tidligere MIS-kartlagt og vurdert å tilhøre verdikategori svært viktig (A). Vi anbefaler at Storåe opprettholder A-verdi, spesielt med bakgrunn i store verdier knyttet til flere godt utvikla fossesprøytoner og til partier med kalkrike bergvegger. Det ble her registrert to rødlistede lav: flatsaltlav (VU) og olivenfiltlav (NT). Disse er henholdsvis knyttet til stabile fossesprøytoner og kalkrike bergvegger. I tillegg finnes flere velutvikla forekomster av naturtypene fosseeng og fosseberg, begge ansett som nær truede (NT) naturtyper (Lindegaard & Henriksen 2011).

Søråe anbefales å utgå fra Naturbase, da den ikke kan karakteriseres som naturtypen bekkekløft og bergvegg, og ellers er lite relevant i naturtypesammenheng.

5.2 Naturverdier knyttet til kulturlandskap

Registreringene våre bekreftet at kulturlandskapet i Lordalen er leveområder for krevende, og skjøtselsavhengige sopper og karplanter og utgjør samla et svært viktig område for disse artsgruppene på nasjonalt nivå. Norsk rødliste for naturtyper (Lindegaard & Henriksen 2011) lister kulturmarkseng (beite og slåttemark som ikke er pløyd eller gjødslet) i sin helhet som sårbar (VU), mens slåtteng listes som sterkt truet (EN).

Rødlistete arter (Kålås et al. 2010) som er registrert i kulturlandskap i Lordalen. Rødlistestatus er oppgitt i kolonne tre, hvor NT (nearly threatened) = nær truet og VU (vulnerable)=sårbar. De neste to kolonnene angir hvor arten er funnet: BS = Bjøkneseter sør og ST = Storåe. Siste kolonne gjengir funninformasjon, hvor egne = egne funn, GG2000 = funn ved Gaarder et al. (2001)

Navn		Rød- liste	BJ	KM	SK	NS	SS	Funn ved
BEITEMARKSSOPP								
Vridd køllesopp	<i>Clavaria amoenoides</i>	VU	x		x			egne
Bleik engvokssopp	<i>Hygrocybe berkleyi</i>	DD	x	x	x	x		egne
Skifervokssopp	<i>Hygrocybe lacmus</i>	NT			x			egne
Lutvokssopp	<i>Hygrocybe nitrata</i>	NT	x	x	x			egne
Svartdogget vokssopp	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	x					egne
Mørkskjellet vokssopp	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	x		x			egne
Vranglodnetunge	<i>Trichoglossum walteri</i>	VU	x					egne
KARPLANTER								
Håndmarinøkkel	<i>Botrychium lanceolatum</i>	NT		x			x	egne, GG2000
Engbakkesøte	<i>Gentianella campestris campestris</i>	NT	x	x	x	x	x	egne, GG2000
Småsøte	<i>Comastoma tenellum</i>	NT	-- ukjent lokalisering--					Artskart
Mogop	<i>Pulsatilla vernalis</i>	NT	x	x	x	x	x	egne, GG2000
Fjellnøkleblom	<i>Primula scandinavica</i>	NT		x			x	egne, GG2000
Sandløvetann	<i>Taraxacum erythrospermum</i>	NE	x	x	x			egne
Smalfrøstjerne	<i>Thalictrum simplex</i> ssp?	NT	x					egne

Naturbeitemarker som ikke var gjengrodd eller skadet av gjødsel viste et karakteristisk artsmangfold. Vegetasjonstypen lå her meget nær hva Fremstad (1997) beskriver under navnet *G8-flekkmure-sauesvingeleng*. Interessante gjengangere som beskriver denne vegetasjonstypen og som er vanlig forekommende i naturbeitemark i Lordalen er blant annet setermjelt, marinøkkelarter, bakkestjernearter, snøsøte, bakkesøte, flekkmure, fjellnøkleblom, fjelltistel og dvergjamne, i tørre utforminger gjerne bakkestarr og sandfiol og i fuktigere utforminger fjellfrøstjerne (Fremstad & Moen 2001). Flekkmure-sauesvingeleng regnes som en noe truet (VU) vegetasjonstype (Fremstad og Moen 2001).

Karakteristisk for de åpne naturbeitemarkene i Lordalen var også høyt innslag av natureng- og seterplanter. Dette er arter som har lav toleranse for gjødsling og gjengroing. Forekomst av mange natureng- og seterarter er derfor et tydelig indikatorsett som viser at lokaliteten har vært i langvarig bruk som beite, uten at gjengroing og moderne kultiveringstiltak har funnet sted.

Rødlistete (Kålås et al. 2010) karplanter som ble funnet her var handmarinøkkel, engbakkesøte, mogop og fjellnøkleblom, alle med status nær truet (NT). Småsøte, også listet som nær truet (NT), ble ikke sett under vårt feltarbeid, men arten er tidligere registrert i Lordalen, om enn med noe usikker lokalisering (Artskart, Internett). Sandløvetenner er en småartgruppe av løvetenner med klar tilhørighet blant naturengplantene, men denne artsgruppen er foreløpig ikke utredet i rødlistesammenheng (NE).

Funn av smalfrøstjerne (NT) i et seterkrve var noe overraskende, siden arten helst hører hjemme i tradisjonelt hevdet slåttemark og randsoner av slike i lavereliggende strøk. Siden funnet ble gjort på samme sted som lavlandsarten dunkjempe, antar vi at det dreier seg om en forekomst som er spredd hit til seterregionen i forbindelse med slått eller transport av utstyr. En annen ting er at underarten finnmarksfrøstjerne (*Thalictrum simplex boreale*), som også er rødlistet i kategori nær truet (NT), tidligere er registrert i Lesja. På bakgrunn av dette er vi i ettertid ikke sikre på hvilken underart av rankfrøstjerne som er funnet.

Selv om det hadde vært frost ved besøket i Lordalen, fant vi en svært interessant funga av beitemarkssopp. Dessverre sto ofte bare igjen klissete og ødelagte rester av soppene. Trolig hadde en ukes tidligere besøk resultert i funn av langt flere arter. Blant funnene som tross frostskaader kunne verifiseres, var det tre arter som er listet som nær truet (NT) og tre som er listet som sårbare (VU) på rødlisten (Kålås et al. 2010). Det hefter også interesse ved funn av bleik engvokssopp, som nylig er skilt ut som egen art (Boertmann 2010), og som derfor på grunn av datamangel (DD) ikke er vurdert i siste rødliste (2010). Arten ble funnet på alle lokaliteter der det ble registrert beitemarkssopp og så ut til å være ganske vanlig i Lordalen, men er etter egne erfaringer en heller uvanlig beitemarkssopp. Flest rødlistete beitemarkssopper ble funnet på Bjøkneseter. På Storsætre ble det på tross av karakteristisk utformet naturbeitemark ikke registrert beitemarkssopp. Det må regnes som uvisst om dette gjenspeiler en reell variasjon i forekomstene eller om det skyldes varierende eksponering for nattefrost.

Fire av naturbeitemarkene var fra før kartlagt og vurdert som naturtypelokaliteter; Bjøknesætre i verdikategori av lokal betydning (C), Storsætre og Nysætre i verdikategori viktig (B) og Kvannbekkmyre i kategori svært viktig (A). Etter vårt feltarbeid anbefaler vi en oppgradering av lokaliteten Bjøknesætre til verdikategori viktig (B). I tillegg er Skriu kartlagt som ny lokalitet med anbefalt verdi svært viktig (A).

5.3 Anbefalinger for skjøtsel og hensyn

Skog og bekkekløfter

I følge verneforskriften for Lordalen landskapsvernområde er ”.. *Felling av særmerkte og dekorative tre, felling av furu med brannlyrer eller gaddar og daude tre som er med på å prege landskapet.*” forbudt (Lovdata verneforskrift, Internett). I følge Forvaltningsplan for Reinheimen (Internett) skal det tas hensyn for å unngå (visuell) eksponering av hogstflater og horisonter og oppnå landskapsmessig akseptable tilpasninger av veianlegg. Det skal også tas ekstra hensyn i områder med kraggfuru og kantsoner ved myr og vassdrag.

Intensivt skogbruk utgjør den største trusselen for naturverdiene i gammel furuskog i Lordalen, noe som også gjelder verdifulle områder som hittil ikke er naturtyperegistrert. Forvaltningsplanen er relativt tynn når det gjelder omtale av biologiske verdier i skog. Det kan virke som om visuelle hensyn er tillagt størst vekt ved innretning av planen. Verneforskriften og forvaltningsplanen fanger likevel opp flere av de verdifulle elementene i fjellfuruskogen, men uten at spesielle arter eller verdifulle områder er nevnt. For eksempel virker det som flatehogst er tillatt. Videre er det anbefales at foryngingshogst gjøres i fjellnær skog. I Lordalen ligger de biologisk mest verdifulle skogsområdene opp mot tregrensen, altså den fjellnære skogen (som i tidligere tider har vært mindre tilgjengelig). Forynging av skog, - som her må bety uttak av gamle furuer -, er ikke riktig måte å forvalte de biologiske verdiene.

Både i Rustin øvre og Storåe er det i nyere tid utført noe plukkhogst av unge, hogstmodne furuer som følger verneforskriften på en god måte. Her er de verdifulle elementene som utgjøres av gamle og særmerkte tre, gadd og læger hverken fysisk eller indirekte berørt ved kjørespor, nye veier eller lignende.

Vi anbefaler at forsiktig plukkhogst, vedhogst eller beiterydding etter verneforskriften kan utføres i områder som er vurdert som lokalt viktige (C) og viktige (B), mens det i områder vurdert som svært viktige (A) ikke må utføres hogst. Skog som er naturtyperegistrert eller inneholder tydelige gammelskogselementer er i alle tilfeller verdifull. Her bør store uttak eller flatehogst ikke tillates. Ved plukkhogst bør en i tillegg påse at en andel unge og middelaldrende furutrær kan utvikle seg fritt, samt at gamle, verdifulle løvtrær (levende eller døde) ikke hogges. Der de forekommer, bør rogn, osp og selje spares.

I Bjøknæsæter sør forekommer noe innplantet eller forvillet vanlig gran (*Picea abies*). Gran er ikke regnet som fremmed art i svartelistesammenheng (Gederaas et al. 2010). Siden gran ikke er stedegen i Lesja mener vi at den bør regnes som en fremmed og invasiv art i landskapsvernområdet. Det anbefales derfor at alle forekomster av gran fjernes.

Den største trusselen for de biologiske verdiene knyttet til bekkekløfter er vannkraftutbygging. Storåe, med flere større fossefall og godt utvikla fossesprøytoner, viste seg å være egnet som lokalitet for en sjelden og fuktighetskrevede lav. Redusert vannføring i bekker og elver, med påfølgende redusert, ustabil luftfuktighet og endret konkurransegrunnlag er årsaken til at mange slike bekkekløftspesialister er sjeldne og i dag regnet som truet (Artsportalen, Internett). Verdiene i Storåe bevares best uten inngrep.

Kulturlandskapsområder

Opphør og strukturendringer i seterdriften utgjør de største truslene mot naturverdiene i kulturlandskapet i Lordalen i dag. Færre beitedyr i utmarka og ensidig beitepress og at mange områder nå bare beites med sau representerer en viktig endring i kontinuiteten. I Lordalen som i de fleste seterområdene i fjellet forøvrig holdes i dag storféet ofte på inngjerdete arealer, ofte dyrket opp som artsfattig, gjødselpreget og innsådd kunsteng. Lavere beitepress fører til et høyt feltsjikt som gir opphav til strøpphopninger. Dermed favoriseres storvokste, næringskrevende planter framfor de små, lyskrevende plantene som er knyttet til naturmark og seterdrift. Endret bruk er også den viktigste grunnen til at arealene gror igjen med einer, vier og bjørk.

Frafall av stadig større arealer med naturbeitemarker med høy biologisk verdi kan bare motvirkes ved hjelp av husdyrbeite, muligens for noen mindre flekker sin del ved hjelp av tradisjonell slåttehevd. Når det er færre beitedyr i området, må det treffes prioriteringer for hvilke steder som er viktigst å få beitet.

Rydding av einer og kratt er et tiltak som kan gjøre enkelte områder mer interessante for beitedyrene. Dersom ryddingen ikke følges opp med beiting, vil ellers virkningen bli kortvarig. Sett over flere år kan slike ryddetiltak virke helt mot intensjonen, for hvis områdene ikke beites, vil ryddingen medføre en gjødseleffekt (rydningsgjødslings) som øker farten i gjengroingsprosessen.

Til en viss grad kan dyr på utmarksbeite styres ved hjelp av faste plasser for tilleggsfôr, vann eller salt. Når en prioritering av de viktigste plassene som ønskes avbeitet er gjort, må slike virkemidler prøves først. Dersom dette ikke fungerer, må man vurdere om de viktigste stedene skal gjerdes inn for å kunne styre beitedyra sin innsats.

Anriking av plantenæringsstoffer er som nevnt en av de viktigste truslene mot den artsrike beitemarka. Det er viktig å unngå strøpphopninger og rydningsgjødslingseffekten. Artsrik naturbeitemark og slåttemark må ikke gjødsles. Tilleggsgjødsel som har gjødseleffekt (særlig rundboller og annet næringsrikt surfôr) må aldri legges ut på de mest artsrike plassene. Saltslikkesteiner må også anbringes med særlig omtanke.

Ved rydding vil det i de fleste tilfeller være fordelaktig å prioritere ungtrær, kratt og buskas. Ved åpne områder bør kantvegetasjonen tas ned slik at åpen naturbeitemark i størst mulig grad går over i åpen skog. Der det er stor dekning med einer, bør ryddingen foretas gradvis og over flere år. Slik kan rydningsgjødsling til en stor grad unngås og feltsjiktet har en mulighet til å hente seg inn.

Bjøkneseatre

På Bjøkneseatre anbefales følgende skjøtselstiltak:

- ✓ Beiting med minst så høgt beitetrykk som i dag. Ryddetiltak kan gjøre området mer interessant for sau på utmarksbeite.
- ✓ I områder som fortsatt har sterkt preg av åpen naturbeitemark anbefales at alle trær og busker fjernes. Enkelte større trær ved det østligste tunet beholdes, men alle mindre og yngre trær tas bort. Det er spesielt viktig å fjerne bjørk og andre lauvtrær fordi disse utgjør en trussel for forekomstene av beitemarkssopp.
- ✓ I en sone rundt åpent område bør kanten mot skogen åpnes. Her fjernes kratt og yngre trær. Målet er å oppnå en åpen skogkant med gradvis overgang mot åpen beiteskog.
- ✓ Einerdekket voll sentralt i området (merket som 1 i figur) har ekstra kontinuitetspreget vegetasjon og gode forekomster av dels rødlistete arter (karplanter og beitemarkssopp). Her er det ekstra viktig at kontinuiteten i beitet blir opprettholdt. Einerdekket foreslås ryddet.

Ryddingen bør foretas manuelt slik at bakken ikke blir rotet opp (motorsag, rydddesag eller saks). Ryddingen bør foretas gradvis og fordeles over 4-6 år.

- ✓ Kveene lengst i øst (merket som 2 i figur) er i dag inngjerdet og kan bestå (natur-)slåttemark, en naturtype som i dag er så sjelden og truet at den er omfattet av en egen lovforskrift og har en egen handlingsplan. Det bør vurderes om kveene kan restaureres som slåttemark. I så fall må området ryddes for busk og kratt og årlig slått på tradisjonelt vis (ingen gjødslings- og kultiveringstiltak, seint slåttetidspunkt, rakst og bortføring av slåttemateriale). Dersom det viser seg at slått ikke er praktisk gjennomførbart eller ønskelig, bør kveene åpnes for beitedyr og for øvrig behandles som naturbeitemark (beiting kombinert med ryddetiltak).

Skjøtselstiltak på Bjøknesætre. Det langstrakte øvre området bør fortsatt holdes åpent. En einervoll sentralt i området (1) innehar spesielt kontinuitetspreget vegetasjon. Kveene (2) i sør inneholder trolig naturslåttemark. Påtegning på ortofoto fra GisLink (Internett).

Kvannbekkmyre

På Kvannbekkmyre anbefales følgende skjøtselstiltak:

- ✓ Beiting med minst så høgt beitetrykk som i dag. Ryddetiltak kan gjøre området mer interessant for sau på utmarksbeite.
- ✓ For å hindre at den åpne, karakteristiske grassletta stadig skal bli mindre, bør alle mindre og yngre trær som ligger innenfor avmerket sone fjernes, se figur. Av hensyn til forekomstene av beitemarkssopp er det særlig viktig å fjerne bjørk og andre lauvtrær. Grove furutrær kan bli stående.
- ✓ Einerkratt hindrer sauen fra å beite effektivt og bør fjernes. Det er særlig mye einer i de sørligste delene av lokaliteten (merket med 1 i figur). Einerkrattet bør fjernes manuelt (motorsag, rydddesag eller saks).
- ✓ I de fuktigste delene av området i nordøst (merket med 2 i figur) utgjør vierkratt et tilsvarende problem, og bør ryddes. På slike slake, steinfrie områder kan vierkratt ryddes med krattknuser i tørre perioder. For å unngå kraftig, ny skudd-dannelse må krattknusingen utføres i sommerhalvåret i god tid før høstavmodning. Knust plantemateriale må rakes bort og fjernes for å unngå gjødseleffekt.

- ✓ Parkeringsordning og avsperring som hindrer kjøring av grasarealet fungerer godt og opprettholdes.
- ✓ Det bør vurderes tiltak for å begrense antall bålplasser på grasmarka. Trolig har besøkende bygget stadig flere slike i de siste 12 årene (siden området ble besøkt av Geir Gaarder med flere). Det foreslås å fjerne enkelte av steinsamlingene som markerer bålplasser.

Avgrensingen antyder i hvilke områder på Kvannbekkmyre ryddetiltak bør prioriteres. Område merket 1 er i gjengroingsfase med vierkratt, mens område merket 2 er i gjengroing med einer. Påtegning på ortofoto fra GisLink (Internett).

Storsætre

På Storsætre anbefales følgende skjøtselstiltak:

- ✓ Beitingen i området opprettholdes med minst så høgt beitetrykk som i dag. Ryddetiltak kan gjøre området mer interessant for dyr på utmarksbeite.
- ✓ Områdene ved vegen og flere av setertunene er blitt ganske artsfattige, trolig på grunn av gjødselpåvirkning. Brukerne av setrene bør gjøres oppmerksom på problemstillingen. Økt bevissthet om det unike, gamle biomangfoldet på stedet kan bidra til en bedre praksis.
- ✓ Setervollene som hører til festenummer 8 (hytte) og 21 (seter) (se rød pil i figur) er i dag inngjerdet. Områdene er svært gjengroingspreget, men der er fortsatt elementer av truet, tradisjonspreget vegetasjon. Det bør vurderes om deler eller hele området kan åpnes for beitedyr (gjerdene tas ned). Rydding av kratt og gjengroing er her særlig aktuelt for å sikre den mest interessante flekken ved seterhus (se pil på figur).

Avgrenset areal viser biologisk interessant mark på Storsætre som hører til setervoller og hytte under festenummer 21 og 8. Rød pil peker på et lite område hvor det var spesielt interessant vegetasjon. Påtegning på ortofoto fra GisLink (Internett).

Skriu

- ✓ I Skriu-området anbefales følgende skjøtselstiltak:
- ✓ Beitingen i området opprettholdes med minst så høgt beitetrykk som i dag. Ryddetiltak kan gjøre området mer interessant for dyr på utmarksbeite.
- ✓ Einerkratt i en bred sone (merket med 2 i figur) utenfor åpen grasmark (merket med 1 i figur) hindrer sauene fra å beite effektivt og bør minkes kraftig i omfang. Eineren bør ryddes manuelt (motorsag, ryddesag eller saks). Ryddingen bør foregå gradvis over en periode på minst 6 år, slik at minst mulig åpen jord blir eksponert og vegetasjonen får anledning til å hente seg inn.
- ✓ Bjørk og andre lauvtreoppslag bør fjernes fra hele området. Enkelte av de eldste (groveste) bjørketrærne kan beholdes. Av hensyn til de truede beitemarkssoppene som forekommer på stedet bør alle ungtrær og alt kratt unngås. Det bør brukes metoder som hindrer oppslag av rot- eller stubbeskott (ringbarking eller stubbepåstryking) eller oppfølgende intensiv kapping av oppslag (for eksempel med ryddesag opp til 2-3 ganger hvert år).
- ✓ Alle yngre og små eksemplarer av furu anbefales tatt bort innenfor naturtypelokaliteten.
- ✓ Eldre, grove furutrær kan beholdes i et delområde (merket med 3 i figur). Gjenstående trær bør stå så glissent at kronene ikke kommer (eller vil komme) i berøring med hverandre.
- ✓ For at ikke området skal bli stadig mindre bør det etableres en åpen struktur i skogkanten mot nord og øst. I stedet for brynskanter med lauvkratt og stor einer bør grasmarka fortsette inn i den beitepregete furuskogen.

Skjøtselstiltak på Skriu. I det sentrale, grasmarksdominerte området (1) opprettholdes beiting uten at andre tiltak er nødvendige. I det omgivende området (2) er det nødvendig å rydde einer, kratt og trær. I det bananformete feltet på østsiden (3) kan enkelte større furutrær beholdes. Påtegning på ortofoto fra GisLink (Internett).

Nysætre

Ved Nysætre anbefales følgende skjøtselstiltak:

- ✓ Beitingen i området opprettholdes med minst så høgt beitetrykk som i dag. Ryddetiltak kan gjøre området mer interessant for dyr på utmarksbeite.
- ✓ Omfattende rydding av einer er nødvendig om beitedyrene fortsatt skal komme til og det særegne biomangfoldet på stedet skal bli opprettholdt.
- ✓ Einerr bør ryddes gradvis over flere år og ta utgangspunkt i at beitedyrenes ferdselskanaler og åpne småareal skal utvides.

5.4 Behov for videre arbeider

På bakgrunn av våre funn vil vi hevde at kunnskapsstatus om naturverdiene i Lordalen fortsatt må sies å være ganske lav. Dette gjelder innenfor kulturlandskap, hvor det er grunn til å tro at det fortsatt forekommer områder som ikke er kartlagt og som inneholder sjeldne og truede arter, vegetasjons- og naturtyper. Skog og bekkekløfter har trolig også potensial for flere gode funn.

Framtidig kartlegging av skogslokaliteter

Råd for framtidig naturtypekartlegging i skog:

- ✓ Det anbefales å ta en gjennomgang av samtlige skogsområder ved bruk av satellittfoto. Ved å vurdere skogstruktur og arrondering av potensielle bekkekløfter vil en kunne peke ut lokaliteter med potensial for funn av naturverdier. Særlig i fjellnære og mindre tilgjengelige områder er det grunn til å forvente nye funn av biologisk verdifull skog.
- ✓ Mesteparten av skog- og bekkekløftlokalitetene i Lesja er registrert som MIS-figurer og på grunnlag av dette innlagt i Naturbase som naturtyper. Datagrunnlag og beskrivelser har ofte lav kvalitet. Ny naturtypekartlegging av slike områder er å anbefale. En slik gjennomgang vil med stor sannsynlighet føre til betydelige endringer i verdisetting og avgrensning.
- ✓ Større skogsområder ved naturtypelokaliteten Rustin øvre (nå Bjøknesæter sør) kan inneha store naturkvaliteter, slik at lokaliteten muligens bør utvides.
- ✓ Storfellingene innerst i dalen har en struktur og arrondering som kan signalisere at området har stor biologisk verdi.
- ✓ Vetlegjelet sør for Flatan har en struktur og arrondering som kan signalisere at området har stor biologisk verdi.
- ✓ To små bekkekløfter mellom Storsætre og Kvannbekkmyre har en struktur og arrondering som kan signalisere at området har stor biologisk verdi.
- ✓ Fossefall og eventuelle kløfter i Lora bør undersøkes.
- ✓ Bergutåi-området har en struktur og arrondering som kan signalisere at området har stor biologisk verdi.
- ✓ Furuskog vest for Storåe bør undersøkes.

Framtidig kartlegging av kulturlandskapslokaliteter

Råd for framtidig naturtypekartlegging i kulturlandskapet:

- ✓ Kulturlandskapsområdene er lettere å komme til og å vurdere direkte i felt enn skogslokaliteter. På grunn av store verdier som utvilsomt finnes og som bør sikres, vil vi anbefale at alle setre og seternære områder oppsøkes.
- ✓ Lokalitetene Bjøknesætre og Storsætre inneholder trolig små arealer med ugjødset (natur)slåttemark. Fordi arealene er ute av hevd og det er uklart om det er mulig å restaurere slåttemarka har vi foreløpig inkludert disse i naturbeitemarkslokaliteter. Om slåttehevd blir gjenopptatt, bør disse nykartlegges og det bør opprettes egne naturtypelokaliteter.
- ✓ Under feltarbeidet kom vi blant annet over et interessant område ved setrene som ligger øst for naturtypelokaliteten Storsætre, uten at det var tid og rom til å undersøke nøyere.
- ✓ Langs vegen nær Kvannbekkmyre ligger flere små beitevoller med lignende kvaliteter som Kvannbekkmyre. Vi anbefaler at disse undersøkes og eventuelt tas med i en større naturbeitemarkslokalitet.
- ✓ Vårt feltarbeid gjorde det tydelig at det forekommer et svært interessant artsmangfold innen beitemarkssopp i Lordalen. På grunn av nattefrost var det umulig å identifisere mange av

funnene. Det anbefales å gjøre videre undersøkelser av beitemarkssopp i Lordalen. Funn av beitemarkssopper kan gi endret verdistatus til naturtypelokaliteter og også gi viktig informasjon om hvordan skjøtsel bør gjennomføres.

Skjøtsel og hensyn

Vi råder til at anbefalingene til skogbruket oppdateres i revidert forvaltningsplan for best mulig å bevare biologisk verdifulle arealer.

Vi anbefaler at mulig gjenopptakelse av slåttehevd tas opp med seterbrukerne og at det eventuelt vurderes om det bør opprettes nye naturtypelokaliteter.

Effekten av skjøtsel er dynamisk, og vil variere stort med tid og sted. For skjøtselstiltakene som nå skal igangsettes i Lordalen anbefaler vi derfor at resultater og erfaringer følges nøye opp, og helst munner ut i en helhetlig skjøtselplan. Ut fra erfaringer som man gjør seg og hvilke betingelser som rår for skjøtselen (antall og dyreslag av beitedyr, skjøtselspersonale, gjengroingshastighet osv) bør en slik skjøtselsplan stadig revideres.

7. KILDER

Personlige meddelelser

Bjørn Magnus Tordhol, setereier
Kent M. Nyløkken, setereier
Marit Svanborg, plan-og miljørådgiver i Lesja kommune
Karl Henrik Larsson, Naturhistorisk museum, UiO
Arne Pedersen, UiO
Tor Tønsberg, UiB

Nettbaserte databaser

Artskart: www.artskart.artsdatabanken.no/
Artsobservasjoner: www.artsobservasjoner.no
Artsportalen: www.artsportalen.artsdatabanken.no/
Forvaltningsplan Reinheimen: www.reinheimen.no/file=2186
GisLink: www.gislink.no
Lovdata verneforskrift: www.lovdata.no/for/lf/mv/mv-20061124-1308.html
Naturbase: www.dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/
NGU Berggrunn: www.ngu.no/kart/berggrunn
NGU Løsmasser: www.ngu.no/kart/losmasse
Riksantikvaren kulturminnesøk: www.kulturminnesok.no
Skog og landskap Kilden: www.kilden.skogoglandskap.no/map/kilden/index.jsp

Litteratur

Ahti, T., Jørgensen, H. K., Moberg, R. Søchting, U & Thor, G. 1999. Nordic Lichen Flora. Vol. 1: Calicioid lichens and fungi. Nordic Lichen Soc, Uppsala universitet.

Andersson, M. & Hermansson, J. 2006. Registrering av 22 skogområder på statlig grunn i Sør-Norge inkludert Vestlandet. Delprogram 1: 2005. FORAN Sverige AB.

Boertmann, D. 2010. The genus *Hygrocybe*. Fungi of Northern Europe, Vol. 1. Svampetryk, Danmark.

Direktoratet for naturforvaltning 2007: Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2006 (oppdatert 2007).

Foucard, T., Mayrhofer, R., Moberg, R & Nordin, A. 2002. Nordic Lichen Flora. Vol. 2: Physciaceae. Nordic Lichen Soc, Uppsala universitet.

Fremstad, E. 1997: Vegetasjonstyper i Norge. NINA temahefte 12:1–279.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001: Truete vegetasjonstyper i Norge. – NTNU Vitenskapsmuseet Rapp.bot. Ser. 2001-4: 1-231.

Gaarder, G., Erikstad, L., Larsen, B. H. & Melde, M. 2012. Sammenhengen mellom rødlista for naturtyper og DN-håndbok 13. Inkludert midlertidige faktaark for nye verdifulle naturtyper. Miljøfaglig Utredning Rapport 2012:26.

Gaarder, G., Grimstad, K.J., Haugan, R. & Holtan, D. 2001. Botaniske tilleggundersøkelser i Reinheimen, Oppland fylke. Miljøfaglig Utredning 2001:12.

Gederaas, L. Moen, T. L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Hansen, L. & Knudsen, H. (red.) 1992. Nordic macromycetes Vol 1. Ascomycetes. Nordsvamp, København.

Jørgensen, H. K., Tønsberg, P. M., & Vitikainen, O. 2007. Nordic Lichen Flora. Vol. 3: Cyanolichens and fungi. Nordic Lichen Soc, Uppsala universitet.

Krog, H., Østhagen, H. & Tønsberg, T. 1994. Lavflora. Norske busk- og bladlav. 2. Utgave. Universitetsforlaget.

Knutsen, H. & Vesterholt, J. (red.) 2008. Funga Nordica. Agaricoid, boletoid and cyphelloid genera. Nordsvamp, København.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010: Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

Larsen, B.H. 2010 Kvalitetssikring og nykartlegging av naturtyper i Lesja kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2010:32. ISBN 978-82-8138-425-5.

Lid, J. & Lid, D. T. 2005. Norsk Flora. 7. utgave, red. Elven, R. Det Norske Samlaget.

Lindegaard og Henriksen (red.) (2011): Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim. 112 s.

Moen, A. 1998: Nasjonalatlas for Norge, Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.

Tell, A. & Moberg, R. 2011. Nordic Lichen Flora. Vol. 4: Parmeliaceae. Nordic Lichen Soc, Uppsala universitet.

VEDLEGG 7.1

FUNNLISTE FOR KARPLANTER I NATURTYPEN BERGVEGG OG BEKKEKLØFT

Karplanter registrert i Storåe (bekkekløft og bergvegg).
Alle arter er vurdert som LC – livskraftig (Artsportalen, Internett).

Norsk navn	Vitenskapelig navn
Tyrihjelm	<i>Aconitum lycoctonum</i>
Kvann	<i>Angelica archangelica</i>
Fjellarve	<i>Cerastium alpinum</i>
Blankbakkestjerne	<i>Erigeron acer politus</i>
Mjødurt	<i>Filipendula ulmaria</i>
Skogstorkenebb	<i>Geranium sylvaticum</i>
Fugletelg	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>
Setergråurt	<i>Omalotheca norvegica</i>
Gaukesyre	<i>Oxalis acetosella</i>
Fjellsyre	<i>Oxyria digyna</i>
Rosenrot	<i>Rhodiola rosea</i>
Bringebær	<i>Rubus idaeus</i>
Engsyre	<i>Rumex acetosa</i>
Svartvier	<i>Salix myrsinifolia</i>
Fjelltistel	<i>Saussurea alpina</i>
Knoppsildre	<i>Saxifraga cernua</i>
Tuesildre	<i>Saxifraga cespitosa</i>
Rød jonsokblom	<i>Silene dioica</i>
Gullris	<i>Solidago virgaurea</i>
Rogn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Kattefot	<i>Antennaria dioica</i>
Blåklkke	<i>Campanula rotundifolia</i>

VEDLEGG 7.2

FUNNLISTE FOR VEDBOENDE SOPP

Vedboende sopp registrert i naturtypelokalitetene Bjøknesætre sør (BS) og Storåe (ST). Samla av Steinar Vatne og artsbestemt av Karl Henrik Larsson og Steinar Vatne. Rødlistestatus følger Kålås et al. (2010).

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Rødlistestatus	BS	ST
Rutetømmersopp	<i>Antrodia xantha</i>	LC	x	
-	<i>Botryobasidium subcoronatum</i>	LC	x	
Furuplett	<i>Chaetodermella luna</i>	NT	x	
Grønnlig narrepiggsopp	<i>Kavinia alboviridis</i>	NT	x	
Furustokkjuke	<i>Phellinus pini</i>	LC		x
-	<i>Piloderma olivaceum</i>	NE		x
-	<i>Trechispora laevis</i>	LC		x

VEDDLEGG 7.3

FUNNLISTE FOR LAV

Lav registrert i naturtypelokalitetene Bjøknesætre sør (BS) og Storåe (ST). Samla og artsbestemt av Steinar Vatne. Av rødlisteartene er ulvelav tidligere registrert på ei furu (Gaarder 2001), olivenfiltlav registrert på tre bergvegger og flatsaltlav kun sparsomt på én steinblokk i fossesprøytsone. Rødlistestatus følger Kålås et al. (2010).

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Rødliste-status	BS	ST
Bleikskjegg	<i>Bryoria capillaris</i>	LC		x
Gullringnål	<i>Calicium trabinellum</i>	LC		x
Gulgrynnål	<i>Chaenotheca chrysosephala</i>	LC	x	x
Vanlig sotbeger	<i>Cyphelium tigillare</i>	LC	x	x
Olivenfiltlav	<i>Fuscopannaria mediterranea</i>	NT		x
Kalkfiltlav	<i>Fuscopannaria praetermissa</i>	LC		x
Ulvelav	<i>Lethraria vulpina</i>	VU		x
Skrubbenever	<i>Lobaria scrobiculata</i>	LC		x
Moseskjell	<i>Massalongia carnosa</i>	LC		x
Fjellvrenge	<i>Nephroma expallidum</i>	LC		x
Grynvrenge	<i>Nephroma parile</i>	LC		x
Kalknever	<i>Peltigera scabrosa</i>	LC		x
Pulverdogglav	<i>Physconia enteroxantha</i>	LC		x
Skålfiltlav	<i>Protopannaria pezizoides</i>	LC		x
Safranlav	<i>Solorina crocea</i>	LC		x
Spatelsaltlav	<i>Stereocaulon spathuliferum</i>	LC		x
-	<i>Chaenothecopsis consociata</i>	LC	x	x
-	<i>Hypocenomyce scalaris</i>	LC	x	
Granseterlav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	LC	x	
Randkvistlav	<i>Hypogymnia vittata</i>	LC		x
Flatsaltlav	<i>Stereocaulon coniophyllum</i>	VU		x

VEDLEGG 7.5

FUNNLISTE FOR MOSER

Registrerte moser i naturtypelokaliteten Storåe. Mosene er samla av Steinar Vatne 27.08.12 og bestemt av Arne Pedersen. Alle arter er vurdert som LC – livskraftig (Artsportalen, Internett). Puslingmose, skåltrappmose og spisstinnmose er alpine arter, mens de andre er vanlige arter i fuktige miljøer.

Norsk navn	Vitenskapelig navn
LEVERMOSER:	
Flekkmose	<i>Blasia pusilla</i>
Piggtrådmose	<i>Blepharostoma trichophyllum</i>
Bergfoldmose	<i>Diplophyllum taxifolium</i>
Puslingmose	<i>Hygrobrella laxifolia</i>
Piskflik	<i>Lophozia heterocolpos</i>
Lurvflik	<i>Lophozia incisa</i>
Skåltrappmose	<i>Nardia geoscyphus</i>
Berghinnemose	<i>Plagiochila porelloides</i>
Broddtvebladmose	<i>Scapania mucronata</i>
Storhoggtann	<i>Tritomaria quinqueidentata</i>
BLADMOSER:	
Bergpolstermose	<i>Amphidium mougeotii</i>
Bergsotmose	<i>Andreaea rupestris</i>
Eplekulemose	<i>Bartramia pomiformis</i>
Rødmesigmose	<i>Blindia acuta</i>
Bekkelundmose	<i>Brachythecium plumosum</i>
Rødmetornemose	<i>Mnium marginatum</i>
Spisstinnmose	<i>Myurella tenerima</i>
Sneikildemose	<i>Philonotis caespitosa</i>
Opalnikke	<i>Pohlia cruda</i>
Reipmose	<i>Pterigynandrum filiforme</i>
Klobleikmose	<i>Sanionia uncinata</i>

VEDLEGG 7.5

FUNNLISTE FOR KARPLANTER I KULTURLANDSKAP

Karplanter som ble registrert og artsbestemt i kulturlandskapslokaliteter i Lordalen under feltarbeidet i 2012, henholdsvis på RK=Rusti(Kornkveen), BJ=Bjøknesætre, KM=Kvannbekkmyre, SS=Storsætre, SK=Skriu og NS=Nysætre. Status i forhold til bestandssituasjon i følge Artsportalen (Internett) er oppgitt i kolonne tre, hvor LC (least concern)=livskraftig, NE (not evaluated)=ikke vurdert, NT (nearly threatened)=nær truet og VU (vulnerable)=sårbar.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	RK	BJ	KM	SS	SK	NS	Bestands-situasjon
KARSPOREPLANTER:								
Fjellmarinøkke	<i>Botrychium boreale</i>		x			x	x	LC
Håndmarinøkke	<i>Botrychium lanceolatum</i>			x	x			NT
Marinøkke	<i>Botrychium lunaria</i>		x	x	x	x	x	LC
Dvergjamne	<i>Selaginella selaginoides</i>	x	x	x	x	x	x	LC
BARTRÆR:								
Einer	<i>Juniperus communis</i>	x	x	x	x	x	x	LC
Furu	<i>Pinus sylvestris</i>		x	x				LC
TOFRØBLADETE:								
Ryllik	<i>Achillea millefolium</i>	x	x	x	x	x	x	LC
Tyrihjel	<i>Aconitum lycoctonum</i>	x	x	x		x		LC
Fjellmarikåpe	<i>Alchemilla alpina</i>		x	x		x	x	LC
Kattefot	<i>Antennaria dioica</i>		x	x	x	x	x	LC
Setermjelt	<i>Astragalus alpinus</i>			x		x	x	LC
Bjørk	<i>Betula pubescens</i>	x	x	x	x	x	x	LC
Harerug	<i>Bistorta vivipara</i>		x	x	x	x	x	LC
Røsslyng	<i>Calluna vulgaris</i>			x		x		LC
Blåkløkke	<i>Campanula rotundifolia</i>		x	x		x	x	LC
Geitrams	<i>Chamerion angustifolium</i>	x					x	LC
Ugrastistel	<i>Cirsium vulgare</i>	x					x	LC
Bergrubblom	<i>Draba norvegica</i>			x		x		LC
Krekling	<i>Empetrum dioica</i>		x	x	x	x	x	LC
Fjellbakkestjerne	<i>Erigeron borealis</i>			x	x	x	x	LC
Kjerteløyentrøst	<i>Euphrasia stricta</i>		x					LC
Fjelløyentrøst	<i>Euphrasia wettsteinii</i>		x	x	x	x	x	LC
Gulmaure	<i>Galium verum</i>		x				x	LC
Hvitmaure	<i>Galium boreale</i>			x	x	x		LC
Sumpmaure	<i>Galium uliginosum</i>			x	x	x	x	LC
Skogstorkenebb	<i>Geranium sylvaticum</i>	x						LC
Snøspøte	<i>Gentiana nivalis</i>			x	x	x	x	LC
Engbakkesøte	<i>Gentianella campestris campestris</i>		x	x	x	x	x	NT
Bittersøte	<i>Gentianella amarella</i>		x					LC
Hårsveve	<i>Hieracium pilosella</i>		x	x		x		
Tiriltunge	<i>Lotus corniculatus</i>		x	x		x		LC
Setergråurt	<i>Omalotheca norvegica</i>		x	x	x	x		LC
Dverggråurt	<i>Omalotheca supina</i>			x	x		x	LC
Dunkjempe	<i>Plantago media</i>		x					LC
Tepperot	<i>Potentilla erecta</i>	x	x	x	x	x		LC

Norsk navn	Vitenskapelig navn	RK	BJ	KM	SS	SK	NS	Bestands-situasjon
Flekkmure	<i>Potentilla cranzii</i>		x	x		x		LC
Fjellnøkleblom	<i>Primula scandinavica</i>			x	x			NT
Mogop	<i>Pulsatilla vernalis</i>		x	x	x	x	x	NT
Perlevintergrønn	<i>Pyrola minor</i>			x	x			LC
Engsoleie	<i>Ranunculus acris</i>	x	x	x	x		x	LC
Småengkall	<i>Rhinanthus minor</i>		x				x	LC
Fjellengkall	<i>Rhinanthus minor groenlandicus</i>			x	x	x		LC
Engsyre	<i>Rumex acetosa</i>	x	x				x	LC
Småsyre	<i>Rumex acetosella</i>		x		x	x	x	LC
Høymol	<i>Rumex longifolius</i>	x					x	LC
Setersmåarve	<i>Sagina saginoides</i>					x	x	LC
Selje	<i>Salix caprea</i>	x			x			LC
Sølvvier	<i>Salix glauca</i>	x		x		x		LC
Musøre	<i>Salix herbacea</i>				x			LC
Ullvier	<i>Salix lanata</i>							LC
Lappvier	<i>Salix lapponum</i>			x		x		LC
Fjelltistel	<i>Sassurea alpina</i>			x	x		x	LC
Følblom	<i>Scorzoneroide autumnalis</i>	x	x	x	x	x	x	LC
Trefingerurt	<i>Sibbaldia procumbens</i>		x	x	x	x	x	LC
Rød jonsokblom	<i>Silene dioica</i>	x					x	LC
Fjellsmelle	<i>Silene acaulis</i>					x	x	LC
Fjelløvetenner	<i>Taraxacum croceum</i>						x	LC
Sandløvetann	<i>Taraxacum erythrospermum</i>		x	x		x		NE
Fjellfrøstjerne	<i>Thalictrum alpinum</i>		x	x	x	x	x	LC
Smalfrøstjerne	<i>Thalictrum simplex</i>		x					NT
Skogstjerne	<i>Trentalis europaea</i>	x	x			x	x	LC
Hvitkløver	<i>Trifolium repens</i>	x	x	x	x	x	x	LC
Stornesle	<i>Urtica dioica</i>						x	LC
Blokkebær	<i>Vaccinium uliginosum</i>	x	x		x	x		LC
Legeveronika	<i>Veronica officinalis</i>		x	x	x	x		LC
Myrfiol	<i>Viola palustris</i>						x	LC
Krattfiol	<i>Viola mirabilis</i>			x				LC
Engfiol	<i>Viola canina</i>		x	x				LC
Sandfiol	<i>Viola rupestris</i>		x	x		x	x	LC
Fjelltjæreblom	<i>Viscaria alpina</i>						x	LC
ENFRØBLADETE:								
Engkvein	<i>Agrostis capillaris</i>	x	x	x		x	x	LC
Fjellkvein	<i>Agrostis mertensii</i>				x			LC
Gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>		x	x		x	x	LC
Smyle	<i>Avenella flexuosa</i>	x	x	x	x	x	x	LC
Stivstarr	<i>Carex biegelowii</i>		x	x	x	x	x	LC
Seterstarr	<i>Carex brunnescens</i>				x			LC
Gråstarr	<i>Carex canescens</i>						x	LC
Særbustarr	<i>Carex dioica</i>						x	LC
Slirestarr	<i>Carex vaginata</i>		x	x	x	x		LC
Agnorstarr	<i>Carex microglochin</i>				x			LC
Slåttstarr	<i>Carex nigra</i>						x	LC
Bleikstarr	<i>Carex pallescens</i>		x					LC
Kornstarr	<i>Carex panicea</i>		x	x	x	x		LC

Norsk navn	Vitenskapelig navn	RK	BJ	KM	SS	SK	NS	Bestands-situasjon
Bakkestarr	<i>Carex ericetorum</i>			x				LC
Blankstarr	<i>Carex saxatilis</i>						x	LC
Sølvbunke	<i>Deschampsia cespitosa</i>	x	x	x	x	x	x	LC
Sauesvingel	<i>Festuca ovina</i>		x	x	x	x	x	LC
Seterfrytle	<i>Luzula multiflora frigida</i>		x		x	x		LC
Finnskjegg	<i>Nardus stricta</i>	x	x	x		x		LC
Fjelltimotei	<i>Phleum alpinum</i>	x	x	x		x	x	LC
Fjellrapp	<i>Poa alpina</i>		x	x		x	x	LC
Bjønnbrodd	<i>Tofeldia pulsilla</i>					x	x	LC

VEDLEGG 7.6 FUNNLISTE FOR BEITEMARKSSOPP

Beitemarkssopper som ble registrert og artsbestemt på BJ=Bjøknesætre, KM=Kvannbekkmyre, SK=Skriu og NS=Nysætre. Status i forhold til bestandssituasjon i følge Artsportalen (Internett) er oppgitt i kolonne tre, hvor LC (least concern)=livskraftig, DD (data deficiency)=datamangel, NT (nearly threatened)=nær truet og VU (vulnerable)=sårbar. Stilmosekantarell er ikke en egentlig beitemarkssopp, men er tatt med fordi den ofte forekommer i naturbeitemark.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Bestands-situasjon	BJ	KM	SK	NS
Stilmosekantarell	<i>Arrhenosa acerosa</i>	LC			x	
Vridd køllesopp	<i>Clavaria amoenoides</i>	VU	x		x	
Gul småfingersopp	<i>Clavulinopsis corniculata</i>	LC	x	x	x	x
Gul småkøllesopp	<i>Clavulinopsis helvola</i>	LC	x	x	x	
Rødgul småkøllesopp	<i>Clavulinopsis laeticolor</i>	LC	x		x	
Storsporet rødsdivesopp	<i>Entoloma cyanulum cf</i>	LC	x		x	
Vorterødspore	<i>Entoloma papillatum</i>	LC			x	
Beiterødspore	<i>Entoloma sericeum</i>	LC	x	x	x	x
Bleik engvokssopp	<i>Hygrocybe berkeleyi</i>	DD	x	x	x	x
Skjør vokssopp	<i>Hygrocybe ceracea</i>	LC		x	x	
Gul vokssopp	<i>Hygrocybe chlorophana</i>	LC	x		x	
Mønjevokssopp	<i>Hygrocybe coccinea</i>	LC	x			
Kjglevokssopp	<i>Hygrocybe conica</i>	LC	x	x	x	x
Liten vokssopp	<i>Hygrocybe insipida</i>	LC	x			
Skifervokssopp	<i>Hygrocybe lacmus</i>	NT			x	
Seig vokssopp	<i>Hygrocybe laeta</i>	LC	x		x	
Liten mønjevokssopp	<i>Hygrocybe miniata</i>	LC		x		
Lutvokssopp	<i>Hygrocybe nitrata</i>	NT	x	x	x	
Svartdogget vokssopp	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	x			
Engvokssopp	<i>Hygrocybe pratensis</i>	LC	x		x	
Grønn vokssopp	<i>Hygrocybe psittacina</i>	LC		x	x	
Mørskjellet vokssopp	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	x		x	
Kritt vokssopp	<i>Hygrocybe virginea</i>	LC	x	x	x	x
Vranglodnetunge	<i>Trichoglossum walteri</i>	VU	x			

VEDLEGG 7.7

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET SØRÅE

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00021324, Søråe

Kommune	Lesja
Områdebeskrivelse	Lokalitetskrivelse innlagt av PME den 22.04.2003: Biologisk viktig område (MIS). Området består av en bekkekløft med bekkedelta. Miljøet er kalkrikt og næringsrikt. (Skogbruksplan 157/1). Forslag til skjøtsel og hensyn: Unntatt fra hogst - biologisk viktig område

Naturtyper

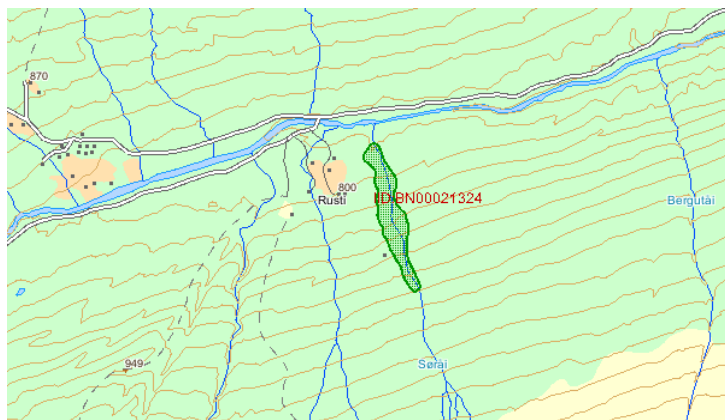
Naturtype	Bekkekløft og bergvegg
Utforming	Bekkekløft
Verdi	Svært viktig
Stedkvalitet	
Dato registrert	22.04.2003

Andre opplysninger

Totalareal	49 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Geir Korsvold				Annet

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)

VEDLEGG 7.8

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET STORÅE

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00021257, Storåe

Kommune	Lesja
Områdebeskrivelse	Lokalitetskrivelse innlagt av PME den 22.04.2003: Biologisk viktig område (MIS). Bonitet F6. Området består av bekkekløft med bergvegger. (Skogbruksplan 157/1). Supplerende informasjon innlagt av PME den 07.05.2003: Funnet av GG den 13.07.1987 (Lavbasen UIO). "Den ble funnet på ei furu på sørsiden av dalen på en strekning der Storåi har dannet to parallelle kløfter...Tydeligvis opptrer arten svært sparsomt i dalføret. Dette må skyldes hogst av gammel furu, da miljøet for øvrig bør være godt egnet for arten." (Gaarder 2001) Forslag til skjøtsel og hensyn: Unntatt fra hogst - biologisk viktig område

Naturtyper

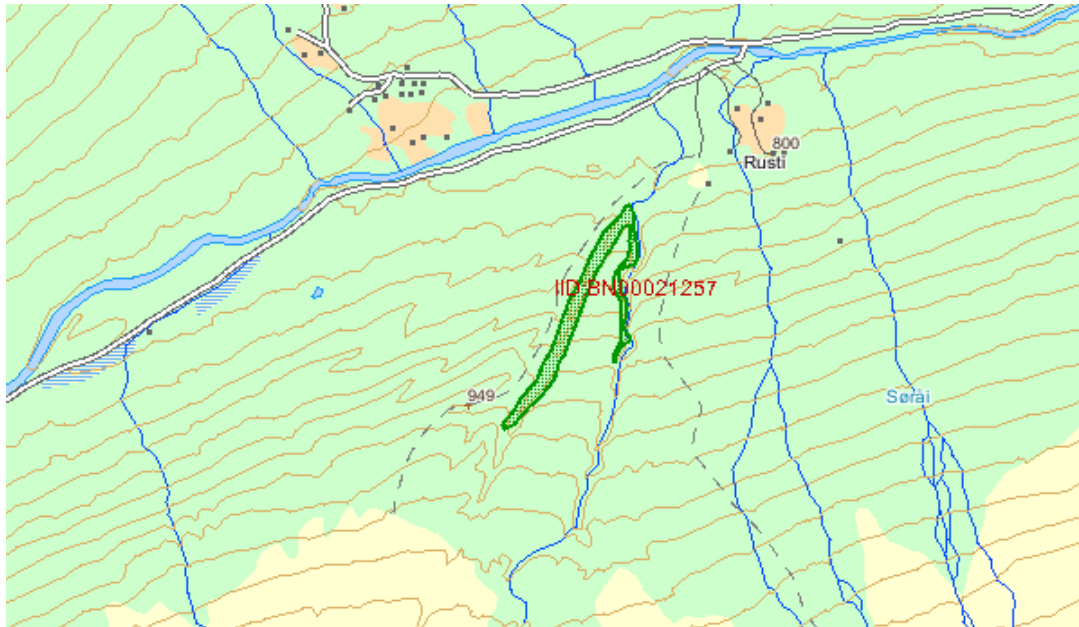
Naturtype	Bekkekløft og bergvegg
Utforming	
Verdi	Svært viktig
Stedkvalitet	
Dato registrert	22.04.2003

Andre opplysninger

Totalareal	37 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Geir Korsvold				Annet
Gaarder, G.				Litteratur

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning

VEDLEGG 7.9

NYTT FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET STORÅE

Navn/Lokalitetsnr: Storåe / Lok.2

UTM (sentralkoordinat): 32 V 474703 6883961

Registrert av/dato: Steinar Vatne/27.08.12, Geir Korsvold 2003 og Gaarder m. fl. (2001),

Naturtype: Bekkekløft og bergvegg F09 (70%), Fossesprøytsone E05 (20%), G

Den fuktighetskrevende flatsaltlav (VU) (t.v.), på stein i fossesprøytsone (midten). Oversikt over Storåe sett fra kanten av kløfta (t.h.). Foto: S. Vatne. Ny avgrensning av lokaliteten Storåe (rødt polygon). Kartgrunnlag fra Gislink (internett).

Lokalitetsbeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er utarbeida av Steinar Vatne 16.10.12 basert på eget feltarbeid 27.08.12. Undersøkelsene blei gjort i forbindelse med naturtypekartlegging i Lordalen LVO, Lesja for Kontaktutvalet for Reinheimen. Lokaliteten er tidligere MIS-kartlagt av Geir Korsvold i 2003 (naturbasenr. BN00021257), og Geir Gaarder (2001) befarte området på slutten av 80-tallet. Den eldre skildringa var svært mangelfull, og foreslås å bli erstatta med denne nye naturtypeskildringa.

Beliqgenhet og naturgrunnlag: Storåe danner to djupe bekkekløfter på den nordvendte sida av Lordalen med glissen fjellfuruskog langs kantene og beita løvskog nedi bekkekløfta. Den østre bekkekløfta har stor vannføring og minst 5 større fossefall, men den vestre bekkekløfta har en svært sparsom vannføring. Berggrunnen er i følge berggrunnskart sur (gneis), men det var observert kalkavsetninger på en del bergvegger, og stedvis finnes lettvitrende bergarter, samt både fine løsmasser og grov steinur i bekkekløfta. Lokaliteten avgrenses av den markerte bekkekløftkanten, inkludert randsonen med glissen furuskog, ned til et stykke nedfor samløpet der bergveggene flater

ut. Lokaliteten er noe utvida mot sør (mot tregrensa) for å fange opp en større andel bergvegger og fossefall.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En stor andel av arealet i lokaliteten utgjøres av høye bergvegger med SØ- og NV- eksponering, både kalkrike og sure, og tørre og fuktige utforminger. Nedenfor de fem store fossefallene i vestre bekkekløft er det mosedominerte fosseenger og fosseberg (NT). Kantsonen av bekkekløfta er hovedsakelig fattig lavfuruskog. Vegetasjonen nedi bekkekløfta er frisk løvskog med høystaudepreg, men med overganger mot beiteprega naturengvegetasjon i nedre del.

Artsmangfold: Løvskogen i bekkekløfta er dominert av svartvier, med innslag av rogn, bjørk, hegg og furu. Den beita skogen i nedre del er artsrik, med seter- og fjellplanter som blåklokke, fjellsyre, gullris, fjelltistel, kattedot og fjellarve. I bergvegger og rasmare er det i tillegg registrert blankbakkestjerne, rosenrot, bergrubblom, knoppsildre og tuesildre. I ubeita feltsjikt (høgstaude) finnes stedvis mye kvann. Lavfloraen var middels artsrik, særlig på berg, men uten de helt store funnene. Tørre, svakt kalkprega bergvegger har ofte flere arter orangelav *Caloplaca* spp. (hittil ubestemt), men noe skrubbenever *Lobaria scrobiculata*, glattvrenge *Nephroma bellum*, grynvrenge *N. parile* og små forekomster av olivenfjelllav *Fuscopannaria mediterranea* (NT). Sistnevnte fantes også på mer skyggefulle bergvegger, i tillegg til de noe kalkkrevende fjellvrenge *N. expallidum*, kalknever *Peltigera scabrosa*, pulverdoggelav *Physconia enteroxantha*, og svakt fuktikrevende arter som moseskjell *Massalongia carnosus* og randkvistlav *Hypogymnia vittata*. Skrubbenever blei også observert på rogn. Ulvelav *Lethraria vulpina* blei på 80-tallet funnet på ei furu på en strekning der Storåi har dannet to parallelle kløfter ” jf. Gaarder m.fl. (2001). Det blei søkt grundig etter arten, men uten gjenfunn. Det er mulig at den finnes svært sparsomt innen lokaliteten, eller like utenfor. På tørre furugreiner blei det derimot funnet mindre krevende arter som vanlig sotbeger *Cyphelium tigillare*, gulgrynnål *Chaenotheca chrysocephala* og *Chaenothecopsis consociata*. Fossespruten ved det nederste fossefallet var kraftig, og fossesprutsonen er godt skjerma av de høye bergveggene. Det er her særlig verd å trekke fram en liten forekomst av flatsaltlav *Stereocaulon coniophyllum* (VU) som vokste sammen med spatelsaltlav *S. spathuliferum* på en steinblokk i spraysonen. Av moser var det ingen nevneverdige funn, kun vanlige arter knytta til bergvegger og fuktige miljø, og enkelte alpine arter. Grove furulærer er ikke uvanlig i kantsona av kløfta, men det var det få vedboende sopp å se, med unntak av den noe krevende furustokkjuka *Phellinus pini*, samt barksoppene *Piloderma olivaceum* og *Trechispora laevis*.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen i kantsona av bekkekløfta består av halvgamle (trulig 2-300 år), seintvokste furuer. Både i utkanten og ganske langt ned i bekkekløfta finnes en del store, gamle furustubber, noe som tyder at det kan ha vært et betydelig uttak av tømmer. Grove (-40 cm diam.) furulærer finnes spredt, men det er svært få store tørrfuruer. I nedre del av lokaliteten er noe uttak av tømmer, samt noe beiterydding/tynning av skog er gjort i nyere tid. Så langt sauene kommer i nedre del av kløfta er beitetrykket ganske høyt.

Fremmede arter: det ble ikke sett fremmede arter.

Del av helhetlig landskap: Store, fjellnære bekkekløfter av tilsvarende omfang finnes spredt i Lesja, og Storåe er til dels en del av dette elementet.

Verdivurdering: Lokaliteten er middels stor som bekkekløft, og har en del viktige elementer som kalkrike bergvegger, minst 5 større, godt utvikla fossesprøytsoner (nær trua som naturtype) og middelaldrende furuskog. Det er registrert to lavarter i rødlistekategori sårbar og nær trua knytta til hhv. stabil fosserøyk og kalkrike bergvegger, samt en gammel registrering av en sårbar lav knytta til gammel furuskog. Verdien settes derfor til A-viktig.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholdelse av beitetrykket er positivt for kulturbetinga vegetasjon. Ellers bevares verdiene i lokaliteten best uten inngrep.

Kilder:

Gaarder, G., Grimstad, K.J., Haugan, R. & Holtan, D. 2001. Botaniske tilleggsundersøkelser i Reinheimen, Oppland fylke. Miljøfaglig Utredning 2001:12.

VEDLEGG 7.10

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET RUSTIN ØVRE

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00021322, Rustin øvre

Kommune	Lesja
Områdebeskrivelse	Lokalitetskrivelse innlagt av PME den 22.04.2003: Biologisk viktig område (MIS). Bonitet F6. Området består av gamle trær. En del gamle furuer er opp mot 250 år. Deler av bestanden har gamle stubber som viser tidligere hogstaktivitet. (Skogbruksplan 157/1). Forslag til skjøtsel og hensyn: Lukket hogst - biologisk viktig område. Spar trær over 200 år ved hogst.

Naturtyper

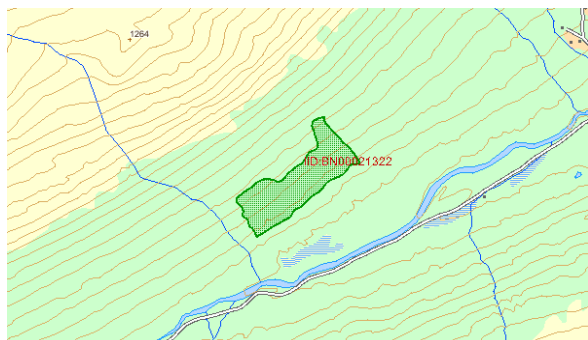
Naturtype	Gammel barskog
Utforming	Gammel furuskog
Verdi	Lokalt viktig
Stedkvalitet	
Dato registrert	22.04.2003

Andre opplysninger

Totalareal	148 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Geir Korsvold				Annet

VEDLEGG 7.11

NYTT FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET

BJØKNESÆTER SØR

Rustin Øvre: Grønnlig narrepiggsopp *Kavinia albobiridis* (NT) på tynn, grovt nedbrutt furulåg (øvt t.v.) og gammel furu med brannlyre (øvt t.h.). Foto: S.Vatne. Avgrensning av Bjøkneseater sør (rødt polygon) med nærliggende naturtypelokaliteter (grønne polygon). Kartgrunnlag fra Gislink (internett).

Navn: Bjøkneseater sør

UTM (sentralkoordinat): 32 V 473402 6884174

Registrert av/dato: S. Vatne og T. Enzensberger/28.08.12, Andersson og Hermansson (2006), Geir Korsvold 2003

Naturtype: Gammel barskog

Utforming: Gammel furuskog

Verdi: B

Lokalitetsbeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er utarbeida av Steinar Vatne 15.10.12, og er basert på eget feltarbeid sammen med Tanaquil Enzensberger 28.08.12. Undersøkelsene blei gjort i forbindelse med naturtypekartlegging i Lordalen LVO for Kontaktutvalet for Reinheimen. Deler av lokaliteten er tidligere MIS-kartlagt av Geir Korsvold i 2003 (Rustin øvre, naturbasenummer BN00021322), men skildringa var svært mangelfull i forhold til DN-13, og den overlappa delvis med en tilgrensende naturtype. Store deler av skogsområdet i denne lia er i tillegg undersøkt av Magnus Andersson (Andersson og Hermansson 2006) i forbindelse med verneplan for Lordalen. Det foreslås å erstatte den gamle lokaliteten Rustin øvre med denne nye, utvida naturtypelokaliteten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsida av Lordalen, nord for Lora (elva), i den slake lia vest for Bjøkne seter. Flere småbekker og myrpartier finns i lia, men også blokkmark, små berg og åsrygger med grunt jordsmonn. Lokaliteten grenser mot naturtypelokaliteten BN00021423 Storsætre nordøst (Andersson og Hermansson 2006) i nordvest, en markert bekk i vest, myra ved Lora i sør og mot yngre plukkhogd skog i øst. Lokaliteten kan potensielt utvides mot nord og sør-vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det meste av området er Gammal furuskog, bærlyngskog med stort innslag av bjørk, med partier som grenser mot blåbærskog og enkelte partier av lågurt- og høgstaudeskog, i tillegg til noe fattig, skogvokst myr.

Artsmangfold: Furu og bjørk er hovedtreslag, og enkelte selje og rogn finnes spredt. Feltsjiktet er artsfattig, og det er gamle trær og død ved som utgjør de verdifulle elementene. De eldste furuene her er opp til 2 m i omkrets, men også de småvokste furuene på myrene virker å være svært gamle. Det blei også registrert en del bjørk opp til 40 cm diam. Grove furulæger (opp til 60 cm diam.) og furugadd finnes i middels stort antall, med hovedvekt i de høyestliggende delene. Flere av disse har brannlyrer, hulrom og de aller fleste med tørre greiner i nedre del. Flere furuer hadde også ringmerker og høl etter tretåspett. På ei grov furulæge (40 cm diam, lite nedbrutt) vokste furuplett *Chaetodermella luna* (NT) og rutetømmersopp *Antrodia xantha*, mens det på tynne (10-15 cm diam, grovt nedbrutte) furulæger blei finni grønnlig narrepiggsopp *Kavinia alboboviridis* (NT) og *Botryobasidium subcoronatum*. Andre registrerte sopp var sumplubbemorkel *Mitrella paludosa*, vanlig arter som belteslørsopp *Cortinarius ochrophyllus*, rødskevslørsopp *C. semisanguineus* og myrvokssopp *Hygrocybe coccineocrenata*. Lavfloraen virka ikke å være like interessant som i tilgrensende naturtypelokalitet (Storsætre nordøst), trulig på grunn av større hogstpåvirkning. Av sotbegerlavene blei kun vanlig sotbeger *Cyphelium tigillare* registrert, som i tillegg til og gulgrønnål *Chaenotheca chrysosephala* (med den parasitterende *Chaenothecopsis consociata*) er av de vanligste lavene på tørre furugreiner av gamle furuer. Enkelte granseterlav *Hypogymnia bitterii* blei også observert på samme substrat. Ulvelav *Lethraria vulpina* (VU), andre sotbegerlaver *Cyphelium sp.*, og *Hypocnomyce sp.* knytta til brent ved var ikke å se, men det skal ikke utelukkes at de finnes på enkelte gamle furuer.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er jevnt over plukkhogd (mange gamle og nye stubber), med størst påvirkning i sør-østre del, og deler av området er rydda for kratt for å øke beitearealet. Trolig har noe plukkhogst og beiterydding foregått siden forrige kartlegging. Allikevel er mange av de eldste furuene og bjørkene satt igjen, særlig i øvre del. Skogen blir fremdeles beita av sau og storfe.

Fremmede arter: En del gran *Picea abies* forekommer i nedre del av lokaliteten (forvilla eller innplanta). Gran er ikke stedegen i Lesja.

Del av helhetlig landskap: Gammal furuskog med mange gamle trær, gadd og læger forekommer i flekkvis i deler av Lordalen, særlig i skogsområdet på nordsida av Lora mellom Bjøknesæter og Storsæter.

Verdivurdering: Lokaliteten er middels stor, og har elementer av verdi, til tross for plukkhogst inntil nyere tid. Kun to nær trua arter er påvist, men tilgangen på grov, død ved tilsier et potensial for flere krevende vedboende sopp, og en kan forvente forekomster av rødlista lav (sotbegerlaver og ulvelav) på enkelte gamle furuer. Sjølv om hogstpåvirkninga er større i den sør-østlige delen av området (tilnærma C-verdi), har resten av lokaliteten kvaliteter som tilsier en klar B-verdi.

Skjøtsel og hensyn: Forsiktig plukkhogst og beiterydding kan gjennomføres for å opprettholde åpen skogstruktur, men gamle og middelaldrende furuer og løvtrær (bjørk, rogn, selje, evt osp) bør få stå, og en bør tilse at en god del yngre furuer får utvikles fritt. Stående og liggende døde trær må ikke hogges/fjernes. Det er samtidig positivt om all gran fjernes.

Kilder:

Andersson, M., Hermansson, J. 2006. Registrering av 22 skogområden på statlig grunn i sør-Norge inkludert Vestlandet. Delprogram 1: 2005. FORAN Sverige AB.

Gaarder, G., Grimstad, K.J., Haugan, R. & Holtan, D. 2001. Botaniske tilleggsundersøkelser i Reinheimen, Oppland fylke. Miljøfaglig Utredning 2001:12.

Korsvold, G. (Naturbase)

VEDLEGG 7.12

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET

BJØKNESÆTRE

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00081049, Bjøkneseatre

Kommune	Lesja
Områdebeskrivelse	Beliggenhet/avgrensning: Lokaliteten ligger i Lordalen, i den sørvendte lia på Bjøkneseatre midtveis oppover dalen. Den avgrenses noe usikkert og gradvis mot skog og mer oppgjødslet engmark. Noe nedbygd areal og skogsmark er inkludert i lokaliteten av arronderingsmessige årsaker. Naturgrunnlag: Berggrunnen er ganske fattig og består av gneis. Det er generelt ganske tørt og dels grunnlendt mark. Naturtyper og utforminger: Naturtyper er mangelfullt kjent, men ut fra registrerte arter er det trolig noe flekkmure-sauesvingel-eng og finnskjeegg-sauesvingel-eng her. Artsmangfold: Artslista for området omfatter en del naturengplanter, inkludert kravfulle og dels rødlistede arter som flekkmure, fjellmarinøkkel (NT), marinøkkel (NT) og sandløvetann. Fremmede arter: Ikke registrert. Verdisetting: Lokaliteten er ganske liten og fragmentert. Enkelte kravfulle og rødlistede arter opptre. Under litt tvil er verdien satt til lokalt viktig - C, men den bør inventeres på nytt for å bedre både avgrensning og verdisetting. Verdiene ble i 2000 vurdert å være knyttet til små partier med natureng utenfor inngjerdet setervoll, mens det ikke så ut til å være igjen kvaliteter på innsiden. Hensyn og skjøtsel: Naturverdiene er avhengig av fortsatt godt beitetrykk og ellers fravær av fysiske inngrep på engpartiene. Samtidig vil det være nødvendig å rydde litt skog år om annet for å opprettholde åpne partier.

Naturtyper

Naturtype	Naturbeitemark
Utforming	Finnskjeegg-eng/sauesvingel-eng
Verdi	Lokalt viktig
Stedkvalitet	Meget god
Dato registrert	25.06.2000

Andre opplysninger

Totalareal

25 daa

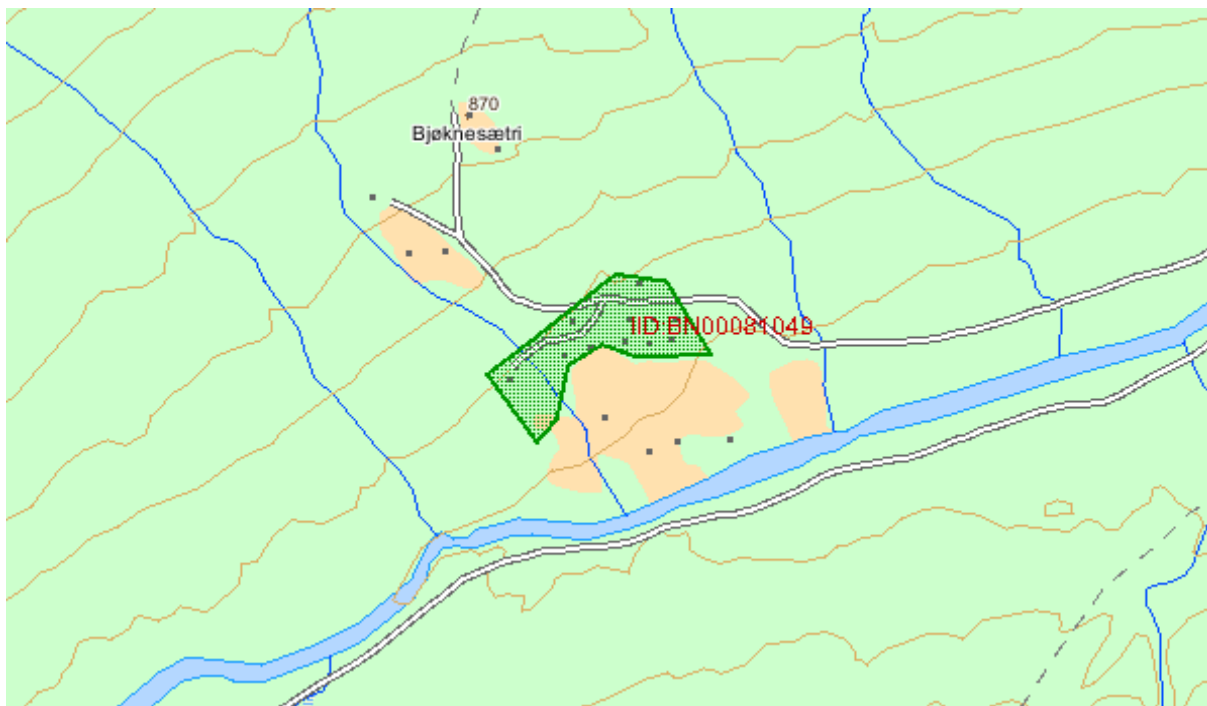
Kilder

Larsen, B.H.

2010

Kvalitetssikring og
nykartlegging av
naturtyper i Lesja
kommune. Miljøfaglig
Utredning Rapport
2010:32. ISBN 978-82-
8138-425-5.

Kartutsnitt

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning

VEDLEGG 7.13

NYTT FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET

BJØKNESÆTRE

Lokalitetsnavn: Bjøknæsætre

IID Naturbase: BN00081049

Naturtype: Naturbeitemark

Utforminger: Skog og gjengroingsmark 40 %, G8-Dunhavreeng 5 %, G7-Flekkmure-sauesvingeleng 30%, G5-Finnskjegg-sauesvingeleng 10 %, annet restareal 20 %.

Verdi: Viktig - B

Lokaliteten Bjøknæsætre på ortofotobakgrunn fra GisLink.no (inntegning fra Naturbase).

Lokalitetsbeskrivelse:

Innledning: Lokaliteten ble lagt inn av Geir Gaarder i 2001 etter eget feltarbeid og dataene er siden (2010) blitt revidert av Bjørn Harald Larsen for å oppfylle de nyere kravene til områdebeskrivelsen. Lokaliteten ble 29.08.2012 besøkt av Steinar Vatne og Tanaquil Enzensberger i oppdrag for

Kontaktutvalget for Reinheimen. Et nytt faktablad med reviderte opplysninger og ny verdivurdering ble på grunnlag av dette opparbeidet av Tanaquil Enzensberger i oktober 2012.

Beliggighet og naturgrunnlag: Bjøknesætre ligger på omkring 800-825 moh på nordsiden av Lora i Lordalen landskapsvernområde. Lokaliteten avgrenses noe usikkert mot oppgjødslet kunsteng i sørvest og gradvis mot mer eller mindre beitepåvirket skog i de andre himmelretningene. Noe nedbygd areal og skogsmark er inkludert i lokaliteten av arronderingsmessige årsaker. Innenfor lokaliteten er det også tatt med to kve som inneholder gammel slåttemark. Disse er tatt med innenfor naturbeitemarkslokaliteten fordi det er usikkert om hevd ved slått kan gjeninnføres. Berggrunnen i området består av gneisbergarter med gode innslag av amfibolitt, som gir grunnlag for en del hellerkrevende arter. Løsmassene består av et relativt mektig morenelag øverst og bresjøavsetninger nær Lora. Vekstgeografisk hører området til i *Nb-OC, norboreal vegetasjonssone*, overgangsseksjonen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten hører til en gammel seterlokalitet, hvor de mest beitepregete områdene nær setrene fortsatt er åpne, men hvor skog og gjengroing gjør seg gjeldende i utkantene. I sør av lokaliteten ligger også en gammel, inngjerdet slåtteng (kve). Vegetasjonstypene i de åpne områdene ligger nær (Fremstad 1997) G8, Flekkmure-sauesvingel-eng, G5, Finnskjegg-sauesvingel-eng og (i kve) noe G7, Dunhavre-eng.

Artsmangfold: Artslista for området omfatter etter besøket i 2012 hele 26 naturengplanter og 8 seterplanter, inkludert kravfulle og dels rødlistede arter som flekkmure, gulmaure, fjellmarinøkkel (NT), marinøkkel (NT), mogop (NT) og sandløvetann. I de mest upåvirkete (av gjødsel og kultivering) øvre delene av inngjerdet gammel slåttemark i sør forekom små partier med dunkjempe og noe smalfrøstjerne (NT) sammen med enkelte eksemplarer av marinøkkel. Ved besøket i 2012 ble det på tross av at mange eksemplarer var skadet av frost, registrert 18 forskjellige beitemarkssopper, blant disse bleik engvokssopp (DD), lutvokssopp, svartdogget vokssopp (begge NT), samt mørkskjellet vokssopp, vridt køllesopp og vranglodnetunge (de tre sistnevnte VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ved besøket i 2012 var inngjerdet mark (kve) ikke slått. Ugjerdet areal var flekkvis godt nedbeitet av sau på utmarksbeite, men det var betydelig gjengroing med einer og lauvkratt. Området bærer preg av å ha en lang kontinuitet som beite (og slåttemark) og de mest intenst beitede arealene holder seg lengst ved like.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter på lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn: Økt beitepress kombinert med rydding av einer, kratt og trær er en forutsetning for å bevare naturkvalitetene på stedet. Lokaliteten må ikke gjødsles. Av hensyn til beitemarkssoppen er det særlig viktig at bjørk og andre lauvtrær fjernes. For den inngjerdete slåttemarka ville det beste være om tradisjonell hevd med (sein) slått og uten gjødsling og kultiveringstiltak ble gjeninnført. Siden slåttemark med naturlig eng er en truet naturtype, som omfattes av egen lovforskrift og handlingsplan kan det skaffes midler til å utføre et slikt arbeid. Viser det seg umulig å gjeninnføre slåttehevd, er et sekundært virkemiddel å sørge for at enga blir avbeitet hvert år, noe som kan berge en del av naturkvalitetene.

Del av helhetlig landskap: Bunnen og dalsidene i Lordalen bærer preg av langvarig bruk til seterdrift og det er fortsatt, om enn i delvis gjengroing, sammenheng mellom de beitepregete områdene.

Verdebegrunnelse: Lokalitetens verdi ble i 2000 under tvil satt til lokalt viktig - C ut fra at den er ganske liten og fragmentert og at enkelte kravfulle og rødlistede arter forekom. Etter funn av flere rødlistede arter og også ut fra at naturkvalitetene i tradisjonelt hevdete kulturlandskap er blitt stadig mer truet vurderes lokaliteten å tilhøre verdikategori B - viktig.

VEDLEGG 7.14

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET

KVANNBEKKMYRE

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00021377, Kvannbekkmyre

Kommune

Lesja

Områdebeskrivelse

Beskrivelse og avgrensning: Dette er ei lita engslette langs vegen nesten midt mellom Rusti og Storsætri. Avgrensningen er forholdsvis nøyaktig.

Naturgrunnlag:

Sletta har tydeligvis vært en god del brukt som rasteplass/overnattingsplass og vegetasjonen har vært noe nedslitt. Helt tydelig har deler av den blitt fysisk avstengt fra større kjøretøyer med store steiner, og det er i stedet lagt til rette for parkering m.m. i utkanten av enga. I hovedsak fører dette trolig på en meget god måte til at det biologiske mangfoldet her nå får bedre vilkår, samtidig som sletta fortsatt kan brukes av folk. Naturtyper og utforminger: Ugjødset naturbeitemark med middels baserik eng i høyereliggende strøk (flekkmure-sauesvingeleng).

Artsmangfold:

Floraen er artsrik med både naturengplanter og seterplanter. Relativt mange kravfulle arter opptrer, med rødlistearten håndmarinøkkel (EN) som den mest interessante. I tillegg vokser bl.a. en del bakkesøte (NT), snøsøte, marinøkkel (NT), fjellmarinøkkel (NT) og bakkestarr på lokaliteten. Av beitemarkssopp ble lutvokssopp funnet.

Verdisetting:

Funn av en sterkt truet art (håndmarinøkkel), samt flere nær truede arter i ugjødset naturbeitemark gir grunnlag for verdi svært viktig (A).

Hensyn og skjøtsel:

Gaarder m.fl. (2001): "Det er viktig at beitende husdyr fortsatt kan beite ganske intensivt på sletta og at det stadig ryddes noe lauvkratt, ung og middelaldrende furu og litt einer for å opprettholde et minst like stort åpent areal i framtida. Marka bør ikke skades mer enn den alt har blitt gjort. Dette betyr bl.a. at det ikke bør anlegges flere bålplasser på sletta. Det bør ikke utføres graving eller kjøres med tunge maskiner over sletta."

Naturtyper

Naturtype	Naturbeitemark
Utforming	Frisk/tørr, middels baserik eng i høyereliggende strøk og nordpå
Verdi	Svært viktig
Stedkvalitet	Særs god
Dato registrert	25.06.2000

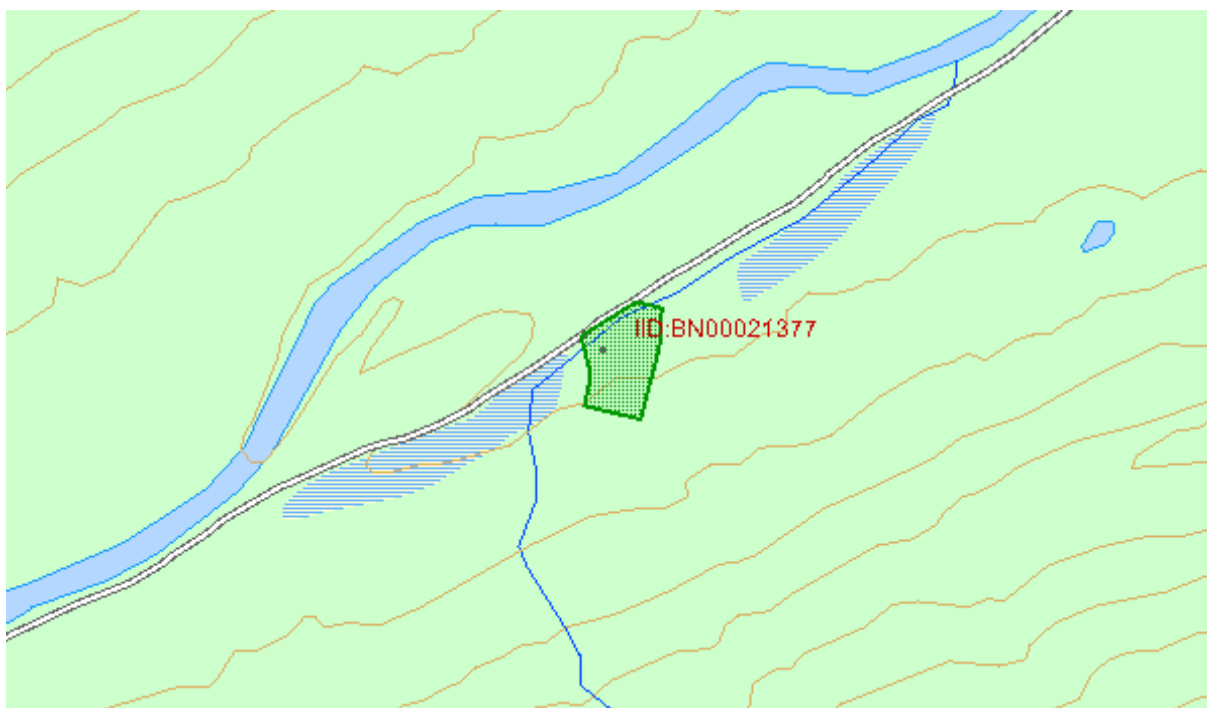
Andre opplysninger

Totalareal	7 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Gaarder, G.				Litteratur
Gaarder, G. et al.	2001	Botaniske tilleggsundersøkelser i Reinheimen, Oppland fylke. Miljøfaglig Utredning 2001:12		Litteratur

Kartutsnitt

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)

VEDLEGG 7.15

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET

STORSÆTRE BN00021229

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00021229, Storsætre

Områdebeskrivelse

Beskrivelse og avgrensning: Lokaliteten ligger langs Lora i midtre del av Lordalen. Den er godt avgrenset mot omkringliggende bjørkeskog, noe mer diffust videre vestover mot Gjeluteåe.

Naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på ei elveslette med mektige løsmasseavsetninger, mest sand og grus. Naturtyper og utforminger: Ved Storsætri er det fortsatt igjen litt arealer med naturbeitemark, dette gjelder særlig langs veien. I tillegg kommer et areal med grunnlendt rik til ekstremrik myr.

Artsmangfold:

Floraen på stedet er ganske artsrik og det er tydeligvis lokalt innslag av litt mer næringsrik berggrunn i nærområdet enn hva som ellers er vanlig i Lordalen, da flere kalkkrevende arter opptrer. Dette gjør seg særlig merkbart i noen myrsig med innslag av bl.a. agnorstarr. Av naturengplanter og seterplanter vokser bl.a. fjellmarinøkkel (NT), fjellnøkleblom (NT, snøsøte, mogop og bakkesøte (NT). Av beitemarkssopp ble kjeglevokssopp funnet. I lokaliteten er det inkludert noen åpne naturbeitemarker på nordsiden av Lora, rundt utløpet av Gjeluteåe. Disse hadde en fattigere flora enn Storsætri, men også her var det preg av naturbeitemark og Reidar Elven fant her i 1970 bl.a. fjellmarinøkkel (NT).

Verdisetting:

Med i alt tre rødlistearter registrert, gir det grunnlag for å verdsette lokaliteten som viktig (B).

Hensyn og skjøtsel:

Naturbeitemarka rundt husene står i fare for gjengroing ettersom beitedyrene er gjerdet ute, her bør en vurdere å slipp beitende dyr inn til husene igjen. (Gaarder m.fl. 2001)

Naturtyper

Naturtype	Naturbeitemark
Utforming	Frisk/tørr, middels baserik eng i høyere liggende strøk og nordpå
Verdi	Viktig
Stedkvalitet	God
Dato registrert	25.06.2000

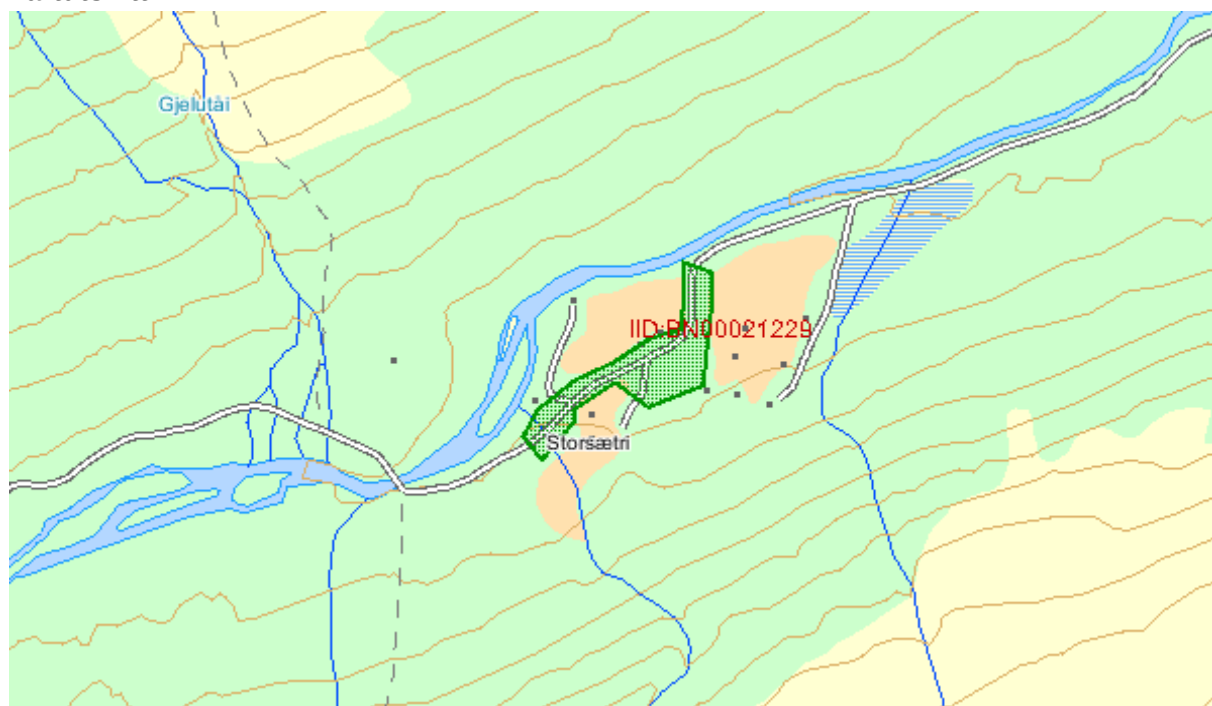
Andre opplysninger

Totalareal	26 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Gaarder, G.		Botaniske tilleggsundersøkelser i Reinheimen, Oppland fylke. Miljøfaglig Utredning 2001:12		Litteratur
Gaarder, G. et al.	2001	Kvalitetssikring og nykartlegging av naturtyper i Lesja kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2010:32. ISBN 978-82-8138-425-5.		Litteratur
Larsen, B.H.	2010			Litteratur

Kartutsnitt

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning

VEDLEGG 7.16

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET SKRIU

Lokalitetsnavn: Skriu

Naturtype: Naturbeitemark

Utforminger: G8 – Flekkmure-sauesvingeleng (70 %)

Verdi: Svært viktig - A

Lokaliteten Skriu på ortofotobakgrunn fra GisLink.no

Lokalitetsbeskrivelse:

Innledning: Lokaliteten er besøkt av Steinar Vatne og Tanaquil Enzensberger 29.08.2012 og 30.08.2012, i oppdrag for Kontaktutvalget for Reinheimen. På grunnlag av dette er faktablad for lokaliteten med avgrensning og verdivurdering opparbeidet av Tanaquil Enzensberger i oktober 2012.

Beliggighet og naturgrunnlag: Skriu er et gammelt seterområde på omkring 870-900 moh i Lordalen. Lokaliteten ligger nord for og avgrenses av Lora på høyde med Skriubrua, og grenser i øst mot Gjelutåe som renner ned i Lora. Avgrensning av lokaliteten er ellers foretatt ved skjønn mot barskog, som antagelig delvis har stått før området kom i gjengroingsfase. Berggrunnen består av

gneisbergarter, delvis med gode innslag av hornblende, amfibolitt og glimmer. Løsmassene består av et mektig lag av bresjøavsetninger. Vekstgeografisk hører området til i *Nb-OC, norboreal vegetasjonssone*, overgangsseksjonen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Sentralt i området er det åpen grasslette hvor framherskende vegetasjonstype ser ut til å ligge nær (Fremstad 1997) *G8 – Flekkmure-sauesvingeleng*. Denne vegetasjonstypen fortsetter utenfor det åpne området, hvor eineren har et godt grep, med opp til 50% dekning, og kan også gjenkjennes i et tresatt belte i sør- og østenden av lokaliteten. Enkelte av furutrærne er ganske grove, men i de tresatte områdene ned mot Lora forekommer en god del frøplanter og yngre furutrær og også lauvkratt og bjørkekratt.

Artsmangfold: Det ble registrert hele 26 naturengplanter og 15 seterplanter på lokaliteten, blant annet flere kravfulle og rødlistede arter, som marinøkkel, fjellmarinøkkel, sandløvetann, sandfiol, engbakkesøte (NT) og mye mogop (NT). På tross av at mange eksemplarer var skadet av frost ved besøket i august 2012, ble det sett 20 arter av beitemarkssopp, inkludert bleik engvokssopp (DD), lutvokssopp, svartdogget vokssopp (begge NT), samt mørkskjellet vokssopp og vridd køllesopp (begge VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er en gammel seterlokalitet. Seterdriften flyttet av ulike grunner herfra for omkring 100 år siden, men der er fortsatt tydelige spor etter seterdriften, som tufter og steingarder. Lokaliteten beites fortsatt av sau og noe ungdyr på utmarksbeite, noe som har medført at naturkvalitetene som er knyttet til kulturlandskapet delvis er opprettholdt. Den økende graden av gjengroing utgjør en trussel ved at naturengsamfunnet blir skygget ut. For forekomstene av beitemarkssopp er særlig etablering av lauvtrær et problem.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter på lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn: Økt beitepress kombinert med ryddetiltak sees som en nødvendighet. Om naturkvalitetene på lokaliteten skal bli opprettholdt. Lokaliteten må ikke gjødsles. Einer anbefales ryddet/tynnet over flere år. Av hensyn til beitemarkssoppen er det viktig at bjørk og or blir fjernet. Enkelte einere og større furutrær kan bli stående. At Skriu er et større, sammenhengende område er en viktig kvalitet, og om mulig bør rydde- og beitetiltakene utføres over hele arealet.

Del av helhetlig landskap: Bunnen og dalsidene i Lordalen bærer preg av bruk til seterdrift og det er fortsatt, om enn i delvis gjengroing, sammenheng mellom de beitepregete områdene.

Verdibegrunnelse: Skriu er et større område med karakteristisk, kontinuitetspreget vegetasjon og forekomst av mange rødlistearter. Det er grunn til å forvente at flere sjeldne og uvanlige beitemarkssopper kan bli funnet på lokaliteten under gunstigere betingelser enn under feltarbeidet i 2012. Lokaliteten vurderes å tilhøre verdikategori A – svært viktig.

VEDLEGG 7.17

FAKTABLAD FOR NATURTYPELOKALITET

NYSÆTRE

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00021230, Nysætre

Kommune	Lesja
Områdebeskrivelse	Beliggenhet/avgrensning: Lokaliteten ligger ved Nysætre innerst i Lordalen. Avgrensningen mot omkringliggende miljøer som beites mindre er noe diffus og det er en gradvis overgang mot ordinær fjellhei, skog og elveslette. Naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på ei skrånende elveslette med mektige løsmasseavsetninger, mest småstein og grus. Naturtyper og utforminger: Engsamfunnene rundt Nysætre bærer stort sett preg av å være rike på lyng og busker og i gradvis gjengroing, eller de ligger inngjerdet og har blitt gjødslet. Likevel er det på små naturbeitemarksflekker utenfor gjerdene fortsatt igjen flere kravfulle naturengplanter. Også på den nærliggende Nordstølen ble det funnet naturengplanter. Artsmangfold: I alt 57 arter registrert, deribland rødlisteartene marinøkkel (NT) og bakkesøte (NT). Verdisetting: Med funn av to rødlistearter gir det grunnlag for å sette verdi viktig (B) på lokaliteten. Hensyn og skjøtsel: Mye av setervollen og nærområdet bærer preg av gjødsling eller gjengroing. For å fremme veksten av de kravfulle naturengplantene bør gjødsling unngås og beitemarka holdes i hevd gjennom beiting og rydding av busker og trær (Gaarder 2001)

Naturtyper

Naturtype	Naturbeitemark
Utforming	Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng
Verdi	Viktig
Stedkvalitet	God
Dato registrert	25.06.2000

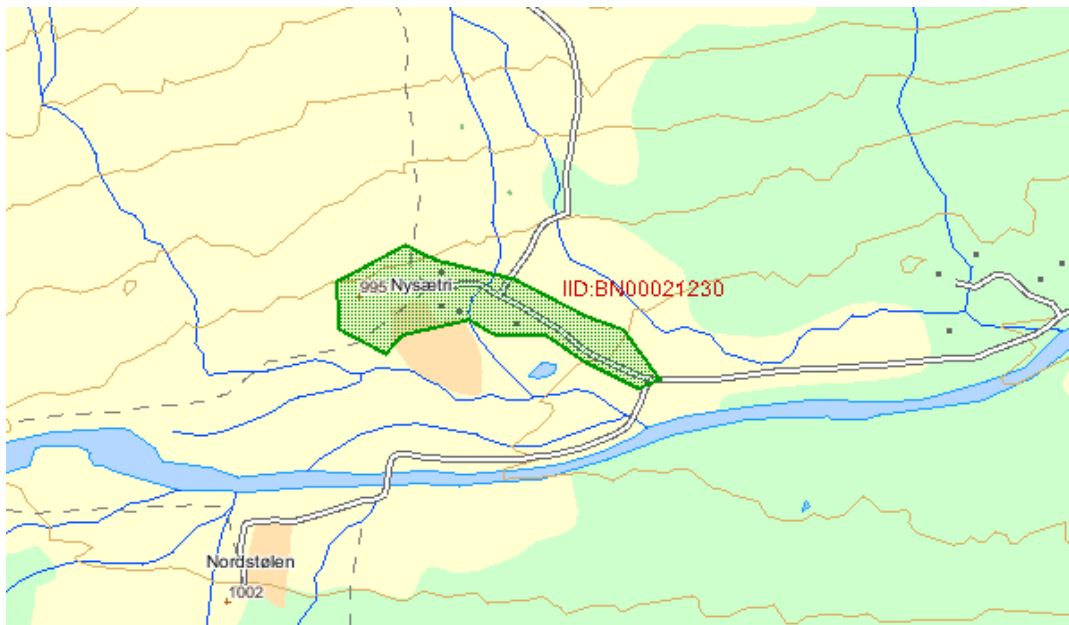
Andre opplysninger

Totalareal	39 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Gaarder, G.				Litteratur
Gaarder, G. et al.	2001	Botaniske tilleggsundersøkelser i Reinheimen, Oppland fylke. Miljøfaglig Utredning 2001:12		Litteratur
Larsen, B.H.	2010	Kvalitetssikring og nykartlegging av		Litteratur

Kartutsnitt

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning